

OMSETNINGSRÅDET

Årsmelding

2015

Innhold

LEDEREN HAR ORDET	3	HAGEBRUKSPRODUKTER OG POTETER	31
OMSETNINGSLOVEN OG MARKEDSREGULERING	5	Markedssituasjonen	31
Omsetningsrådet	6	Omsetningsavgift	32
Markedsreguleringsordningen	8	Avsetningstiltak	32
OMSETNINGSRÅDETS NØKKELTALL 2015	10	Faglige tiltak	33
Innkomne midler	11	Opplysningsvirksomhet	34
Omsetningsavgiftene	11	KORN	36
Avsatt over jordbruksoppgjøret	12	Markedssituasjonen	36
Sammendrag bruk av midler for 2009–2015	13	Omsetningsavgift	37
MELK	14	Avsetningstiltak	37
Markedssituasjonen	14	Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	38
Oppnådd pris	14	PELSDYR	39
Omsetningsavgift og overproduksjonsavgift	14	Omsetningsavgift	39
Avsetningstiltak	15	Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	39
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	17	REGNSKAP	41
OFMs prosjektregnskap for de to siste årene	17	Resultatregnskap 2015	42
Kvotordningen for melk	18	Noter til regnskap for omsetningsavgiftene	44
KJØTT	19	Revisors beretning	47
Markedssituasjonen	19	Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen	49
Omsetningsavgift	21		
Produksjon, import og eksport	21		
Avsetningstiltak	21		
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	22		
FJØRFE	26		
Egg	26		
Markedssituasjonen	26		
Omsetningsavgift	27		
Avsetningstiltak	27		
Fjørfekjøtt	28		
Markedssituasjonen	28		
Omsetningsavgift	29		
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	29		

Lederen har ordet

Omsetningsrådets arbeid er hjemlet i Omsetningsloven av 1936. Lovens formål var det samme i 2015 som i 1936 da loven kom; å sikre avsetningsmuligheter for produsentene og forsyninger i alle forbruksområder til en noenlunde lik pris.

Intensjonen med loven og med arbeidet i Omsetningsrådet, er å skape forutsigbarhet både for den som produserer mat, og for kunden av norske landbruksprodukter.

Omsetningsrådets arbeid finansieres ved at produsentene betaler inn omsetningsavgift. Jordbruket tar det økonomiske ansvaret ved overproduksjon og bærer selv reguleringskostnaden. At jordbruket selv finansierer eventuell regulering ved overproduksjon, og dermed ikke belaster statsbudsjettet, er særegent for Norge.

Omsetningsrådet har i 2015 hatt stort fokus på eggsektoren. Det var også dette året en krevende markedsituasjon. Det var liten økning i produksjonen, mens det var en liten nedgang i salget. Det ble iverksatt tiltak med førtidsslakting og bruk av egg til miljøfôr. Prisen på egg ble også satt ned, og omsetningsavgiften ble satt opp. Rådet drøftet mulige langsiktige tiltak i forhold til utfordringene i sektoren, og det ble i budsjettet for 2016 bevilget øremerkede midler i en stor markedsføringskampanje for egg i regi av Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som har som mål å øke forbruket av egg.

Når det gjelder melk, er det en svak økning i produksjonen som ble noe høyere enn etterspørselen. Dette førte til økte reguleringslagre på ost, smør og pulver. 93 prosent av melken ble anvendt i det norske markedet.

For svin er det slik at både produksjon og salg økte noe i 2015, og vi fikk en tilnærmet markedsbalanse. Det er fortsatt en økende underdekning av storfekjøtt. Det er en økning i produksjon av norsk storfekjøtt, men salget, og dermed importbehovet, øker mer. Her er fortsatt et stort potensiale for økt norsk produksjon.

Når det gjelder sau og lam, økte produksjonen i 2015, mens salget gikk svakt ned. Det var en dekningsgrad av norsk sau og lam på 94 prosent.

At jordbruket selv finansierer eventuell regulering ved overproduksjon, og dermed ikke belaster statsbudsjettet, er særegent for Norge.

BJØRG TØRRESDAL

Leder

Omsetningsrådet

91

Omsetningsrådet

behandlet 91 saker i 2015.

Også 2014–2015 ble et godt kornår, med høyeste avling siden 2008–2009. Det er lavt proteinnivå, noe som ga store mengder førkorn.

Det er markedsregulering kun på matpotet og epler. I 2015 var det avlingssvikt for epler, da epleavlingen var over 30 prosent lavere enn året før. Matpotetavlingen var ca. 20 prosent under 2014-avlingen.

Omsetningsrådet har, i tillegg til regulerings- og avsetningstiltak, ansvar for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Faglige tiltak finansiert gjennom omsetningsavgiften har som formål å øke omsetningen av landbruksvarer gjennom forskning og utvikling, og gjennom veiledning overfor primærprodusenter og matindustrien. Opplysningsvirksomheten er forebyggende, holdningsskapende og langsiktige tiltak.

Opplysningskontorene har hatt stor aktivitet også i 2015. Opplysningsarbeidet skjer i økende grad ved hjelp av elektroniske portaler og sosiale media, og OEK driver nettstedene www.matprat.no og www.matstart.no. Nettstedene har mange treff og er ledende på sitt felt nasjonalt. Bokserien «Kokeboka mi» som er gitt ut av OEK, gis gratis til 6. og 9. klassinger. De fleste ungdomsskolene og nesten alle barneskolene i landet benytter dette tilbudet. «Kokeboka mi» dekker kompetansemålene for faget og er i tråd med helsemyndighetenes kostholdsråd. Skolesatsingen er nå utvidet til å omfatte høyskoler for studenter som skal undervise i faget mat og helse.

Stiftelsen Næringsforskning har på oppdrag fra OEK laget en rapport som konkluderer med at Matprats generiske markedskommunikasjon har effekt på betalingsvillighet og skaper merverdi. Dette er et interessant innspill i debatten rundt effekter av generisk markedsføring.

Opplysningskontoret for melk driver nettstedet www.melk.no, og formidler kunnskap om melk og meieriprodukter knyttet til helse og ernæring. Opplysningskontoret er en pådriver for å snu nedgangen i melkeforbruket i landet.

Omsetningsrådet har hatt seks møter i 2015 og behandlet 91 saker. Et av møtene var en fagtur og seminar til Rogaland, med besøk hos bønder og næringsmiddelindustri innen flere sektorer. Studieturen hadde også et spesielt fokus på eggsektoren.

Rådet jobber godt sammen, og det er lite forfall til møtene. Medlemmene møter godt forberedt og med et stort og konstruktivt engasjement i arbeidet.

Møtene i Omsetningsrådet starter med at representantene for markedsregulatorne gir en orientering om status i de ulike produksjonene. Dette bidrar til at rådets medlemmer får en god oversikt over utviklingen i produksjonene og i de utfordringer som finnes i sektoren som kan komme som saker for rådet.

Det er en interessant oppgave å lede rådets arbeid. Jeg mener at rådet har en viktig funksjon i norsk matproduksjon. Vår norske modell, med markedsregulering for de fleste landbruksvarer, fungerer etter min mening godt, og etter intensjonen.

Vår norske modell, med markedsregulering for de fleste landbruksvarer, fungerer etter min mening godt, og etter intensjonen.

BJØRN TØRRISDAL
Leder
Omsetningsrådet

OMSETNINGS- LOVEN OG MARKEDS- REGULERING

Omsetningsloven og markeds- regulering

Omsetningsloven har som formål å fremme omsetningen av de viktigste norskproduserte jordbruksvarene. Markedsreguleringens viktigste formål er å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel av landbruksvarer. Omsetningsloven er det juridiske grunnlaget for markedsreguleringssystemet, og Omsetningsrådet (OR) er etter loven satt til å forvalte dette.

OMSETNINGSRÅDET

Omsetningsrådet er et offentlig, partssammensatt forvaltningsorgan. Rådet har et hovedansvar for markedsreguleringen av jordbruksvarer. Etter omsetningsloven skal rådet forvalte avgiftsmidler til reguleringsformål.

Fakta om omsetningsrådet

Virkomheten til Omsetningsrådet er hjemlet i omsetningsloven. Loven angir at Omsetningsrådet skal ha elleve medlemmer, samt hvilke institusjoner og organisasjoner medlemmene skal representere. Omsetningsrådet er sammensatt av representanter for myndighetene, forbrukerne, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Medlemmene, med personlige varamedlemmer og revisor, oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Samvirke-

OMSETNINGSLOVEN

Omsetningsloven, lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (lov av 10. juli 1936), dekker følgende vareslag:

- Kjøtt av storfe, sau, svin og fjørfe
- Melk
- Egg
- Korn og oljefrø
- Poteter, grønnsaker, frukt og bær
- Pelsdyrskinn

For matpoteter og epler kan Omsetningsrådet sette i verk avsetningstiltak som blir finansiert over jordbruksavtalen.

OMSETNINGSRÅDETS HOVEDOPPGAVER

1. Fatte vedtak om bruken av midlene i fondene for omsetningsavgift til:
  - markedsregulerende tiltak
  - faglige tiltak
  - opplysningsvirksomhet
  - administrering av ordningene
2. Kontrollere at markedsregulator følger opp forskrifter og vedtak fra Omsetningsrådet
3. Sørge for oppdatering og utvikling av regelverket under omsetningsloven
4. Sikre at vedtak som fattes er i samsvar med lov, forskrifter og gjeldende jordbruksavtale

organisasjonene har flertall sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, med seks av de elleve medlemmene i rådet.

LMD har gjennom forskrift om Omsetningsrådets myndighet fastsatt regler som skal sikre at de vedtakene Omsetningsrådet fatter i minst mulig grad påvirker konkurranseforholdene i markedet. Det er ikke alminnelig klagerett på vedtak fattet av Omsetningsrådet, men LMD kan omgjøre vedtak som er i strid med lov, forskrift eller gjeldende jordbruksavtale. Kongen kan omgjøre vedtak som strider mot samfunnsinteresser.

Etter anbefaling fra Omsetningsrådet fastsetter LMD omsetningsavgiften og betingelsene knyttet til denne i to forskrifter. Omsetningsrådet fatter vedtak om bruken av pengene. Omsetningsrådets regnskap blir revidert av en revisor oppnevnt av LMD. Gjennom jordbruksavtalen tildeles grøntområdet midler, og det legges føringer for støtte til diverse tiltak gjennom midler fra omsetningsavgiften.

LMD har bestemt at Landbruksdirektoratet skal være sekretariat for Omsetningsrådet. Sekretariatsfunksjonen innebærer forberedelse av saker til rådet, oppfølging av vedtak, samt innkreving og administrering av avgiftsmidler.

I 2015 har Omsetningsrådet hatt seks møter og behandlet 91 saker. Per 31. desember 2015 besto rådet av 55 prosent menn og 45 prosent kvinner.

Rådet delegerte i 2010 myndighet i visse saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, nå Landbruksdirektoratet. Sakene refereres i Omsetningsrådet. I 2015 ble det referert 20 vedtak i slike saker.

Omsetningsrådets sammensetning i 2015

Organisasjon	Fast medlem	Varamedlem	Oppnevnt i perioden
Landbruks- og matdepartementet	Bjørn Tørresdal (leder)	Astrid Aass	Aass 2010–2015 Tørresdal 2012–2015
Nærings- og fiskeridepartementet	Vibeke Andersen (nestleder)	Steinar Hauge	2014–2017
Norges Bondelag	Lars Petter Bartnes	Kristin Ianssen	2014–2017
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Ann Merete Furuberg	Modulf Aukan	2014–2017
TINE SA	Trond Reierstad	Johnny Ødegaard	2012–2015
Nortura SA	Sveinung Svebestad	Kari Redse Håskjold	2014–2017
Virke/Coop Norge SA	Sigrid Helland	Hege Berg-Knutsen	2012–2015
Norsk Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbund	Jan-Egil Pedersen	Ann Elise Hildebrandt	2012–2015
Norske Felleskjøp SA	Einar Enger	Olav Håkon Ulfsnes	2014–2017
Norsk Landbrukssamvirke	Randi Ledaal Gjertsen (til 14.9.2015) Kristin Taraldsrud Hoff (fra 15.9.2015)	Eugen Tømte	2012–2015
Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund, Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund, NHO Mat og Bio og Norkorn	Bjørn-Ole Juul-Hansen	Dag Kjetil Øyna	2012–2015

**Landbruket
har flertall i
Omsetningsrådet.**

MARKEDSREGULERINGSORDNINGEN

Hovedformålet med markedsreguleringen er å balansere varetilførselen til markedet. Ordningen blir finansiert av bøndene selv ved at kostnadene ved dette fordeles på all produksjon gjennom avgifter. Ved salg av produktene betaler bonden en fastsatt avgift per kilo/liter i omsetningsavgift. Avgiften går inn i særskilte fond for hver avgiftsgruppe, og blir brukt til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Sammen med importvernet legger markedsreguleringen grunnlaget for at landbruket skal kunne oppnå de prisene som er fremforhandlet i jordbruksforhandlingene.

I Meld. St. 9 (2011–2012), Velkommen til bords, heter det at «Regjeringen vil tilpasse markedsordningene til våre internasjonale forpliktelser, og vurdere tilpasninger med grunnlag i de markedsmessige endringene som skjer innenlands. Regjeringen ser positivt på samvirkets rolle for å balansere råvaremarkedene, gi større og mindre produsenter markedsadgang og styrke primærleddet i matkjeden».

Avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Samvirkeforetakene i landbruket er gitt den utøvende rollen som markedsregulator innen hovedproduksjonene i landbruket gjennom jordbruksavtalen, med unntak for hagebrukssektoren, som ikke har markedsregulator. Ved overproduksjon har markedsregulator ansvaret for å iverksette strakstiltak, kalt avsetningstiltak, for å bringe markedet i balanse igjen. Egne regelverk for hver sektor angir hvilke avsetningstiltak som kan benyttes. Er det overskudd i kjøttsektoren, kan eksempelvis fryselagring av hele/halve skrotter og enkelte stykningsdeler, samt salg av varer til nedskrevet pris, være aktuelle tiltak.

Avsetningstiltak settes i verk for å utjevne svingninger i produksjon og etterspørsel, slik at tilbudet av jordbruksvarer til enhver tid, og i alle deler av landet, samsvarer best mulig med etterspørselen. Formålet med avsetningstiltakene er i første rekke å balansere markedet som grunnlag for å oppnå best mulig pris for bonden.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er av mer forebyggende og langsiktig karakter. Faglige tiltak rettes i hovedsak mot industrien og produsentene, mens opplysningsvirksomheten har forbrukerne som målgruppe. Det er først og fremst opplysningskontorene og fagsentret for kjøtt, Animalia, som tar seg av dette arbeidet.

For avsetningstiltak varierer utgiftene med markedssituasjonen. Betydelig overproduksjon fører til høy omsetningsavgift, fordi det er behov for midler til å bringe markedet i balanse. Motsatt kan omsetningsavgiften settes lavere når bøndene ikke produserer mer enn det som kan omsettes i det norske markedet. For bonden er det viktig at det oppnås balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet, da det gir grunnlag for både best pris for varen og lavest omsetningsavgift.

Gjennomføring av markedsreguleringen

Markedsregulator gjennomfører reguleringstiltak. Dette skal skje i samsvar med regelverket som er fastsatt og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsregulator får dekning for kostnadene ved de enkelte tiltakene i henhold til regelverket. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) administrerer avsetningstiltak i hagebrukssektoren.

MÅLSETTINGER

De viktigste målsettingene for markedsreguleringen i norsk landbruk, slik de er formulert i St.meld. nr. 19 (1999–2000) om norsk landbruk og matproduksjon, er:

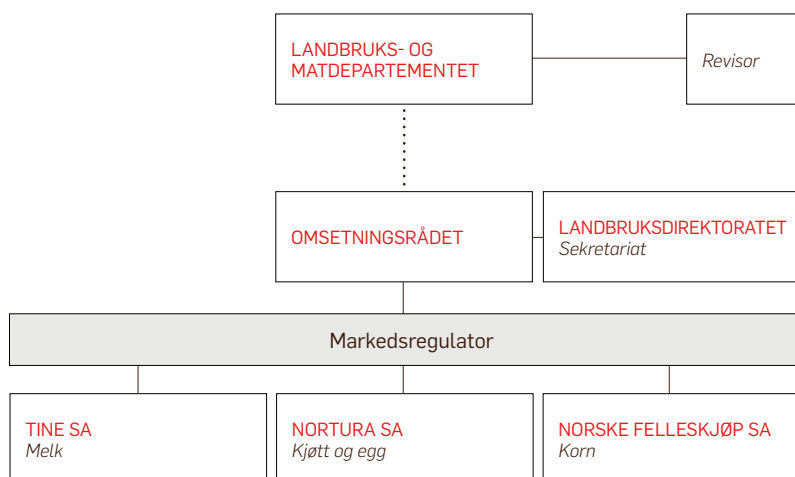
- Mest mulig stabile priser for produsentene, noenlunde ens priser over hele landet
- Stabile avsetningsmuligheter for produsentene
- Stabile forsyninger i alle forbruksområder og til noenlunde ens pris
- Reguleringen skal bidra til at produsentene oppnår priser mest mulig i samsvar med jordbruksavtalenes forutsetninger, samtidig som prisen i markedet, som gjennomsnitt for året, skal holdes på eller under avtalt nivå

Følgende samvirkeorganisasjoner er markedsregulatorer:

- Tine SA for melk
- Nortura SA for kjøtt og egg
- Norske Felleskjøp SA for korn

SYSTEMET FOR MARKEDSREGULERING

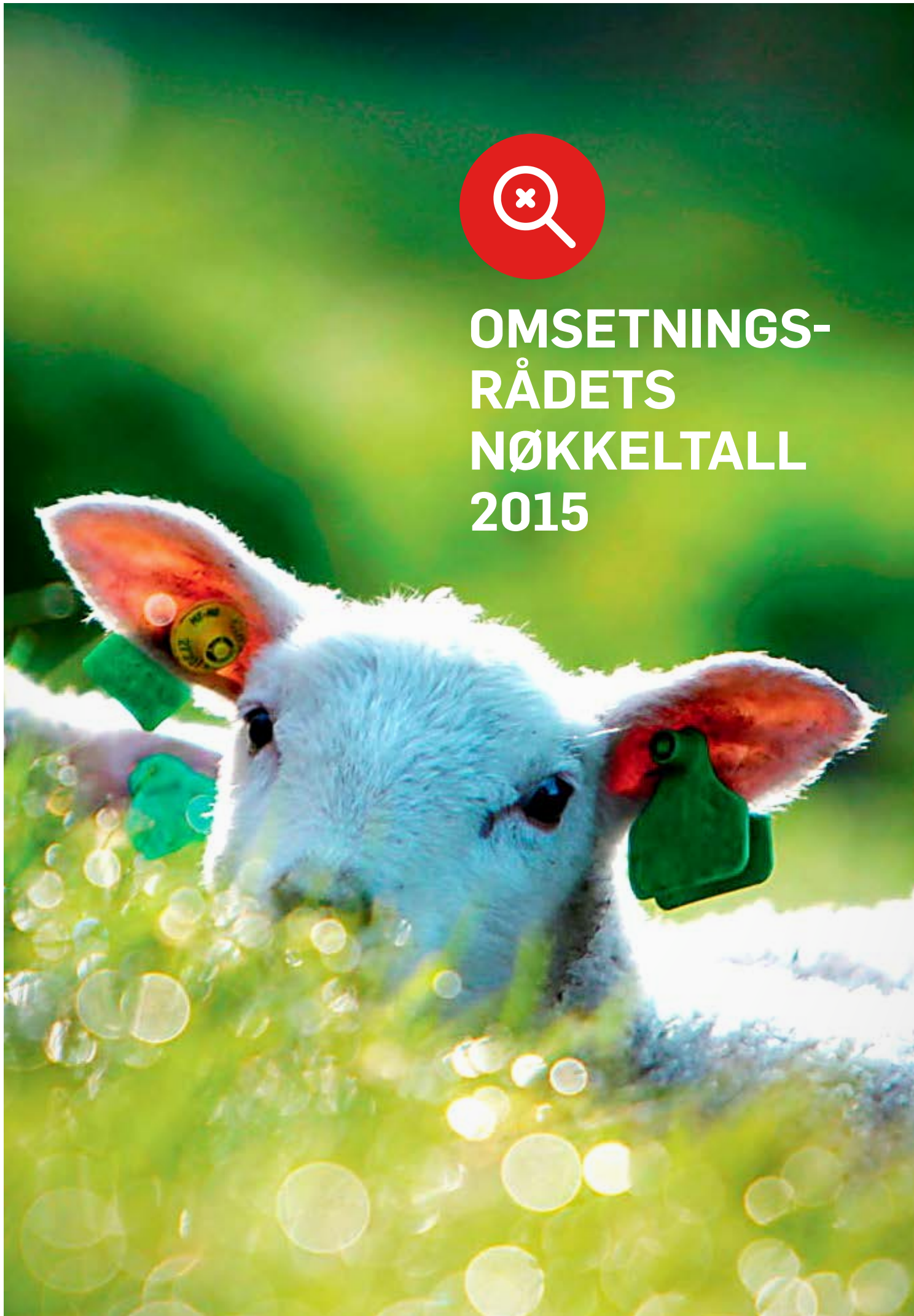
Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet. Landbrukssamvirket er tildelt rollen som markedsregulator for alle hovedproduksjoner i Norge, med unntak av grøntsektoren og fjørfekjøtt. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) arbeider med administrering av markedsreguleringstiltak på grøntsektoren.

Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet.

OMSETNINGS- RÅDETS NØKKELTALL 2015

Nøkkeltall

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgift på melk og midler fra jordbruksavtalen.

Oversikt over innkomne midler, bruk og årsresultat 2015

	I tusen kroner
Fond per 1.1.	533 572
Overproduksjonsavgift	60 822
Omsetningsavgifter	417 913
Finansinntekter	7 696
Inntekter	486 431
Avsetningstiltak	229 344
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	229 247
Administrasjons- og andre kostnader	12 219
Administrasjon kvoteordningen for melk	10 056
Utgifter	480 866
Fond per 31.12	539 137
Årsresultat	5 565

Innkomne midler

Det er i 2015 bokført 486,4 mill. kroner i inntekter til fondet. Renteinntekter utgjør 7,7 mill. kroner. Omsetningsavgiften for de avgiftsbelagte produktene utgjør 392,5 mill. kroner. I tillegg kommer 20,5 mill. kroner overført fra jordbruksavtalen som kollektivt dekker omsetningsavgift på hagebruksprodukter, samt 3,9 mill. kroner til avsetningstiltak i hagebrukssektoren. Overproduksjonsavgift melk utgjør 60,8 mill. kroner. Standardisert erstatning, som gjelder kjøtt, egg og fjørfe, utgjør 1,0 mill. kroner.

Omsetningsavgiftene

Det ilegges omsetningsavgift på alle jordbruksvarene, med unntak av hagebruksprodukter, som dekkes kollektivt over jordbruksavtalen. Omsetningsavgiftene blir innbetalt av produsentene når de selger sine produkter. Avgiften blir brukt til finansiering av avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

486,4

486,4 mill. kroner i
fondsinnntekter i 2015.

**OMSETNINGSRÅDETS
NØKKELTALL 2015**

Avgiftene fastsettes normalt ved årsskiftet, men vurderes løpende gjennom året i forhold til markedssituasjonen. Unntaket er kornsektoren, der omsetningsavgiften følger kornåret, som går fra 1. juli til 30. juni. For melk, egg og kjøtt av kylling og kalkun fastsetter LMD de løpende avgiftene. For kjøtt fra svin, sau/lam og storfe/kalv, samt avgiften på korn, fastsetter LMD maksimalsatser. Innenfor denne øvre grensen fastsetter Omsetningsrådet de løpende avgiftene gjennom året, jf. tabellen nedenfor.

Omsetningsavgiftene 2015 Oversikt over endringer gjennom året.

Tabellen viser satsene for omsetningsavgiften på ulike jordbruksvarer og endringer av disse gjennom året. I kr per l/kg.

Produkt	Maks 1.1.2015	Per 1.1.2015	Per 5.1.2015	Per 26.1.2015	Per 9.2.2015	Per 6.4.2015	Per 29.6.2015	Per 1.7.2015	Per 3.8.2015	Per 14.9.2015	Per 2.11.2015
Fjørfe											
And og gås											
Egg		0,80						1,00			
Høns											
Kalkun		0,24									
Kylling		0,24									
Kjøtt											
Sau	1,50		0,90	0,60							1,00
Lam	1,50		0,90	0,60							1,00
Storfe	1,50		1,20		0,50	0,30			0,90		0,50
Gris	1,50		0,70				0,40				
Purke/råne	1,50		0,50								
Korn											
Korn*	0,05	0,03						0,03			
Oljefrø*	0,05	0,03						0,03			
Erter, lupiner og åkerbønner*	0,05	0,03						0,03			
Melk											
Kumelk		0,06						0,05			
Geitemelk		0,06						0,05			
Overprod. avg. kumelk/ geitemelk	3,20										
Pels											
Pelsdyrskinn		1 %									

* Maksimalsatsen ble økt til 6 øre per kg fra 1. juli 2015

Avsatt over jordbruksoppgjøret

Midler avsatt over underpost 70.11 markedstiltak, forvaltes av Omsetningsrådet. I 2015 ble det avsatt følgende beløp for de ulike tiltakene:

Bevilgning 2015

	I mill. kroner
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	20,5
Avsetningstiltak hagebruk og potet	3,9
Sum	24,4

Markedsregulering 2015 i mill. kroner

	Avsetnings- tiltak ¹⁾	Faglige tiltak	Opplysnings- virksomhet ²⁾	Sum
Melk og melkeprodukter	130 722	8 392	33 763	172 876
Kjøtt	26 567	69 898	53 320	149 786
Hagebruk	11 029	1 586	19 219	31 835
Egg	45 854	3 692	8 121	57 668
Fjørfekjøtt	0	8 141	17 434	25 575
Korn	15 172	0	2 230	17 402
Pelsdyr	0	3 450	0	3 450
Sum alle sektorer	229 344	95 160	134 087	458 591

¹⁾ Avsetningstiltak inkluderer administrasjonskostnader hos markedsregulator

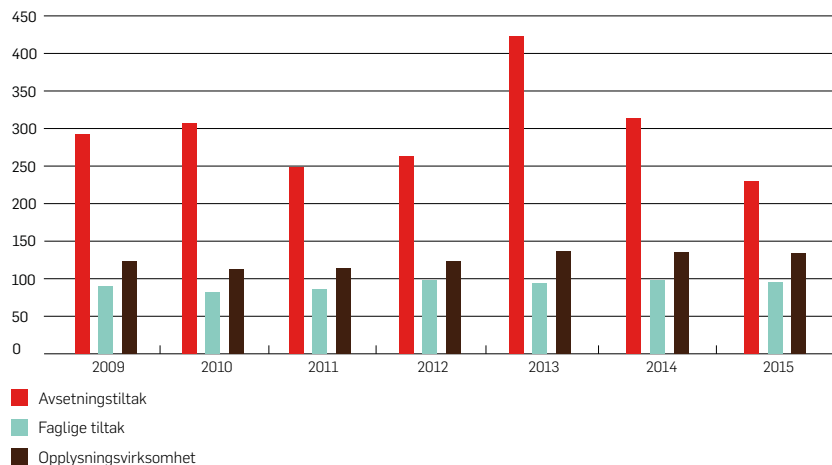
²⁾ Inkluderer midler til økologisk markedsføring og Nyt Norge.

SAMMENDRAG BRUK AV MIDLER FOR 2009–2015

Figuren viser utviklingen av midler for alle sektorer fordelt på avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet:

BRUK AV MIDLER I ALLE SEKTORER 2009–2015

Mill. kroner

458,6

458.6 mill. kroner ble
brukt til markedsregulering
i 2015.

Melk

28,7

Melkeleveransene økte med 28,7 mill. liter til 1 556,2 mill. liter i 2015.

MARKEDSSITUASJONEN

Melkeleveransene økte med 28,7 mill. liter til 1 556,2 mill. liter i 2015. Økningen var større enn etterspørselen i markedet, noe som medførte økt reguleringsbehov. Det ble produsert 1 536 mill. liter kumelk, som var 27 mill. liter mer enn i 2014. Også for geitemelk var det en økning i produksjonen i 2015 sammenlignet med året før.

Reguleringslagrene av både ost, smør og tørrmelk økte. For å redusere lagrene ble det solgt skummetmelkpulver til fôr og gjennomført reguleringseksport av smør i 2. halvår 2015.

Forholdstallet for grunnkvote for kumelk var på 1,00 i kvoteåret 2015. Forholdstallet for disponibel kumelkkvote for kvoteåret ble satt til 1,03 under kvotedrøftingene. Melkebehovet for kvoteåret ble anslått til 1 507 mill. liter under kvotedrøftingene.

Det ble produsert 20,2 mill. liter geitemelk, mot 18,6 mill. liter i 2014. Etterspørselen etter geitemelkprodukter var om lag 1,5 mill. liter under melketilgangen, noe som innebærer en overproduksjon på 7,4 prosent. En del av overskuddet ble brukt til fôr. Forholdstallet for disponibel geitemelkkvote ble satt til 0,97 for kvoteåret 2015.

OPPNÅDD PRIS

Notert pris var på kr 5,20 per liter for første halvår. Vektet gjennomsnitt av noteringspris i andre halvår 2014 og første halvår 2015 var lik målpris for avtaleåret 2014–2015, kr 5,20 per liter. I andre halvår 2015 var notert pris kr 5,29 per liter, mens gjeldende målpris for jordbruksavtaleåret 2015–2016 er kr 5,28 per liter melk.

OMSETNINGSavgIFT OG OVERPRODUKSJONSavgIFT

Det ble krevd inn 86,3 mill. kroner i omsetningsavgift og 60,8 mill. kroner i over-

produksjonsavgift for melk. Renteinntektene til fondet for omsetningsavgift på melk var på 1,8 mill. kroner, en reduksjon på 0,8 mill. kroner fra 2014.

Satsen for omsetningsavgiften var 6 øre per liter i første halvår 2015 og 5 øre per liter i andre halvår. Fondet for omsetningsavgift på melk var på 190,1 mill. kroner ved inngangen av året. Ved årets slutt var fondet redusert til 152,8 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

Totalt 130,7 mill. kroner av omsetningsavgiften ble brukt til avsetningstiltak i meierisektoren og til markedsregulator administrasjonsgodtgjørelse. Dette var 7,8 mill. kroner (6,4 prosent) mer enn i 2014. Hovedårsaken til kostnadsøkningen i 2015 var økte kostnader til reguleringslager og reguleringseksport av smør, samt mindre prisgevinst. Samtidig ble kostnadene til skolemilk, skummetmelk-pulver til fôr og reguleringstransport redusert. I 2015 var det ikke regulerings-eksport av hvitost, eller prisnedskrivning av smørrolje.

Kompensasjon for reguleringskapasitet utgjorde 39,5 mill. kroner, en økning på 0,4 mill. kroner (1,0 prosent) fra 2014. Den planlagte gjennomgangen av enkelte elementer i beregningsmetoden for reguleringskapasitet er utsatt til regjeringens arbeid med gjennomgang av markedsbalanseringen i landbrukssektoren er slutført.

Totalt ble det utbetalt 7,9 mill. kroner i prisnedskrivning til skummetmelkpulver til fôr. Utbetalingen ble redusert med 4,3 mill. kroner, tilsvarende 35 prosent, fra 2014. Reduksjonen skyldtes både at det ble solgt mindre skummetmelkpulver til fôr enn i 2014 og at prisnedskrivningen per kg var mindre enn i 2014. Det ble solgt 468 tonn i 2015, mens det ble solgt 578 tonn året før. Prisnedskrivningen per kg var i gjennomsnitt 21,09 kroner i 2014, mens prisnedskrivningen per kg i gjennomsnitt var på 16,88 kroner i 2015.

Det ble utbetalt 1,7 mill. kroner i prisnedskrivning av geitemilk til fôr. Kompensasjonsbeløpet var 0,4 mill. kroner (18,8 prosent) lavere enn i 2014, som følge av redusert salg sammenlignet med 2014.

Kostnader til reguleringstransport var på 18,5 mill. kroner. Dette var en reduksjon på 3,2 mill. kroner, eller 14,7 prosent, sammenlignet med året før. Reduksjonen kommer av at melkemengden som ble transportert var redusert noe i 2015. Gjeldende fra 2014 har Omsetningsrådet delegert avgjørelsesmyndighet for fastsettelse av sats for transport av melk til reguleringsproduksjon til Landbruksdirektoratet i tilfeller hvor satsen kan fastsettes på bakgrunn av indeksregulering av forrige års sats. Satsen for 2015 ble fastsatt av Landbruksdirektoratet på bakgrunn av indeksregulering av satsen for 2014.

Kostnader ved lagring av reguleringsprodukter utgjorde 21,7 mill. kroner, noe som var en økning på 9,0 mill. kroner (70 prosent) sammenlignet med 2014. Lagrene økte for både ost, smør og tørrmelk. Lagrene av ost økte så mye at Tine ikke hadde tilstrekkelig lagerkapasitet selv og måtte leie lager. Det medførte behov for mellomtransport av reguleringsost i 2015. Kostnader til mellomtransport og håndtering ble 2,2 mill. kroner.

Salg til spesialmarkeder utgjorde 6,4 mill. kroner, noe som er en økning på 0,9 mill. kr fra 2014, da kompensasjonen til dette tiltaket var på 5,5 mill. kroner.

21,7

Kostnader ved lagring av reguleringsprodukter utgjorde 21,7 mill. kroner, noe som var en økning på 9,0 mill. kroner (70 prosent) sammenlignet med 2014.

Skolemelkordningen fikk tildelt 20,0 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk, en nedgang på 7,2 mill. kroner sammenlignet med 2014. Satsene for skolemelk ble halvert fra skoleåret 2015–2016, som er hovedårsaken til redusert utbetaling. Både Tine SA og Q-meieriene AS mottok omsetningsmidler for leveranser av skolemelk.

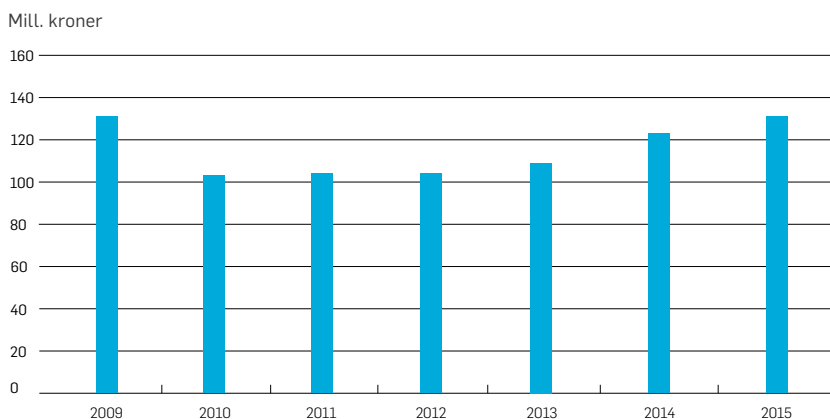
I 2015 hadde Tine SA en netto prisgevinst ved reguleringslagring på 2,8 mill. kroner. Dette ble godskrevet fondet for omsetningsavgift på melk. Prisgevinsten var 4,1 mill. kroner lavere enn i 2014.

Tine SA fikk utbetalt om lag 3,5 mill. kroner mer i a konto-overføringer enn de faktiske avsetningstiltakene kostet, noe som førte til at totalt 68 307 kroner ble godskrevet fondet som rente på mellomværende. Beløpet var nær 40 000 kroner lavere enn året før.

Tine SA økte sine administrasjonskostnader med 0,3 mill. kroner, sammenlignet med 2014 – til 9,6 mill. kroner.

Diagrammet nedenfor viser utviklingen i bruk av midler til avsetningstiltak i melkesektoren i perioden 2009–2015:

AVSETNINGSTILTAK MELK 2009–2015

Tabellen viser samlet regnskap for avsetningstiltak i melkesektoren:

Avsetningstiltak melk i kroner

	2015	2014
Prisnedskrivning av skolemelk	20 019 449	27 197 423
Reguleringskapasitet	39 500 000	39 100 000
Reguleringstransport	18 532 849	21 721 482
Mellomtransport og håndtering	2 160 254	0
Reguleringseksport av smør	6 002 829	0
Lagringskostnader	21 718 552	12 751 075
Salg til spesialmarkeder	6 390 858	5 524 359
Prisnedskrivning av smørølje	0	0
Geitmelk til fôr	1 742 581	2 146 154
Skummetmelkpulver til fôr	7 899 840	12 178 980
Pristap/prisgevinst	-2 843 683	-6 909 703
Renteoppgjør	-68 307	-110 147
Markedsregulator administrasjonskostnader	9 666 632	9 311 975
Sum avsetningstiltak melk	130 721 854	122 911 598

20,0

Skolemelkordningen fikk tildelt 20,0 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Geno, Norsk Sau og Geit (NSG) og KOORIMP ((Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import) fikk et samlet tilskudd på 8,4 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk, det samme som i 2014. Av dette fikk Geno utbetalt 6,5 mill. kroner og NSG 1,45 mill. kroner til avlsarbeid, mens KOORIMP fikk 442 000 kroner til smittebeskyttelse ved import.

Opplysningsvirksomhet

Det ble gitt 33,8 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra omsetningsavgiften. Tilskuddet ble gitt til Opplysningskontoret for Meieri-produkter (OFM), samt opplysningsvirksomhet i regi av Matmerk.

Beløpet fordelte seg som vist i tabellen nedenfor:

Opplysningsvirksomhet melk i kroner

	2015	2014
Opplysningskontoret for Meieriprodukter	30 762 600	28 647 500
Matmerk, Nyt Norge	2 000 000	2 400 000
Matmerk, Økologisk mat	1 000 000	1 000 000
Sum opplysningsvirksomhet melk	33 762 600	32 047 500

Matmerk tildeles midler fra omsetningsavgiften for å drive generisk markedsføring av økologisk mat og å gjennomføre kampanjer for den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. I 2015 bidro fondet for omsetningsavgift på melk med 1,0 mill. kroner til markedsføring av økologisk mat, som var på samme nivå som i 2014. Videre ble det anvendt 2,0 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge fra omsetningsavgiften på melk. Dette er en reduksjon på 0,4 mill. kroner sammenlignet med 2014.

OFM driver merkenøytral informasjonsvirksomhet på vegne av aktørene i meieri-bransjen. Formålet er å øke kunnskapen om, og fremme forbruket av norsk melk og meieri-produkter, blant annet gjennom internettsiden www.melk.no. I 2015 ble det bevilget 30,8 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til OFM.

For nærmere informasjon om opplysningsvirksomheten vises det til OFMs hjemmeside, www.melk.no.

8,4

Geno, Norsk Sau og Geit (NSG) og KOORIMP (Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import) fikk et samlet tilskudd til avlsarbeid og smittebeskyttelse på 8,4 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk.

Tabellen viser OFMs prosjektregnskap for de siste to årene:

Opplysningskontoret for meieriprodukter i kroner

	2015	2014
Reklameaktiviteter	7 728 272	7 518 513
Informasjonsmaterieell	2 030 663	1 348 935
Relasjonsarbeid	1 311 235	837 890
Presse	1 162 851	1 578 621
Fellestiltak i landbruket	101 378	94 503
Markedsinnsikt	1 221 217	1 554 983
Webutvikling	2 983 444	3 045 327
Skole	67 710	50 646
Sum markedsaktiviteter	16 606 770	16 029 418
Sum personal- og driftskostnader	11 655 781	11 136 618
Ekstrabevilgning «3 om dagen»	2 500 024	1 481 149
Sum OFM	30 762 575	28 647 184

* I tillegg brukte OFM 316 kroner i 2014 og 25 kroner i 2015 til oppbygging av egenkapitalen.

OFM brukte 15 426 kroner mindre enn budsjetttrammen gitt gjennom omsetningsmidlene. Av de midlene som ikke ble benyttet i 2015 er 25 kroner ført som overskudd i driftsregnskapet. Overskuddet er overført til egenkapitalen.

Diagrammet nedenfor viser bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2009–2015. Det var en svak økning i bruk av midler i 2015, noe som hadde sammenheng med økt budsjetttramme for OFM.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET MELK 2009–2015

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

Kvotordningen for melk har som formål å tilpasse ku- og geitemelkproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet. Fra 2003 har oppkjøp/inndragning av kvoter vært finansiert med midler fra omsetningsavgiften. Tidligere kom midlene fra bevilgninger over jordbruksavtalen. Omsetningsrådet ga 29. mars 2012 daværende Statens landbruksforvaltning fullmakt til administrativt å forestå mellomfinansieringen ved omsetning av melkekvoter av midler fra fondet for omsetningsavgift for melk. Rådet skal orienteres når det endelige beløpet for året foreligger. Det legges fram egen årsmelding for kvoteordningen. Per 31. desember 2015 hadde kvoteordningen en egenkapital på 17,5 mill. kroner.

33,8

Det ble gitt 33,8 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra omsetningsavgiften. Tilskuddet ble gitt til Opplysningskontoret for Meieriprodukter (OFM), samt opplysningsvirksomhet i regi av Matmerk.

Kjøtt

MARKEDSSITUASJONEN

«Nok av det meste» kan i korte trekk oppsummere 2015. Det var balanse i markedet for svinekjøtt. Underskuddet på lam var lavere enn tidligere år, og endte med overskudd etter slaktesesongen høsten 2015. På storfekjøtt var derimot underskuddet dobbelt så stort som året før, tross en liten vekst i mengden norskprodusert storfekjøtt.

Økt produksjon, men god balanse i markedet for svin

Ved inngangen av året lå det 196 tonn svinekjøtt på lager. Dette var kun skåret vare. I 2015 ble det kun frosset inn hele og halve dyr. Tross dårligere grillvær enn i 2014, økte engrossalget med tre prosent, noe som bidro til balanse i svinemarkedet. Balansen ga rom for å heve prisene, slik at målprisen for sesongen 2014–2015 ble oppnådd. Målprisen på svin ble også økt med 70 øre under jordbruksforhandlingene.

Omsetningsavgiften ble satt ned fra kr 1,50 til 70 øre ved inngangen til 2015. Den ble redusert ytterligere til 40 øre i slutten av juni. Høyere priser og lavere omsetningsavgift ga bedre lønnsomhet for svineprodusentene.

De siste årene har kampanjevirkosomhet og stor etterspørsel etter ribbe fra dagligvarehandelen ført til et underskudd av ribbe fram mot jul, til tross for overskudd av svinekjøtt for øvrig. I 2015 så det lenge ut til at norsk produksjon ville være tilstrekkelig til å dekke etterspørselen, men i desember ble det likevel nødvendig å sette ned toll på sideflesk med bein for å supplere markedet. Tollene ble satt ned for tre uker, og det ble importert ca. 390 tonn, mot ca. 1 600 tonn året før.

Produksjonen av norsk svinekjøtt gikk opp med fire prosent, og endte på 134 100 tonn. For året var summen av norskprodusert svinekjøtt, kvoteimport og import av sideflesk med bein til nedsatt toll ca. 350 tonn større enn forbruket. Ved inn-

2015: Balanse for svin, overskudd av sau/lam, underskudd av storfe.

gangen av året lå det 196 tonn svinekjøtt på reguleringslager, mens mengden var 385 tonn ved utgangen av året.

Høye slaktevekter og økt produksjon av lammekjøtt

Produksjonen av lammekjøtt og sauekjøtt var på 25 500 tonn, mot 24 154 tonn året før. Det betyr at produksjonen økte med seks prosent, mot drøyt tre prosent året før. Ved beiteslipp i 2015 var bestanden av sau og lam tre til fire prosent høyere enn på samme tidspunkt året før. Starten på beitesesongen var sein mange steder i landet, likevel økte slaktevektene ytterligere fra rekordhøye 2014. Produksjonen i 2015 ble dermed den største siden 2005. Til tross for økt produksjon og litt redusert engrossalg var det likevel behov for import av lammekjøtt i tiden fram mot slaktesesongen. Tollen ble derfor satt ned fra midten av mars til slutten av august.

Da slaktingen begynte var ikke salget på størrelse med produksjonen. Dermed bygget det seg opp reguleringslager. For året var summen av norskprodusert lammekjøtt, kvoteimport og import til nedsatt toll ca. 1 150 tonn større enn forbruket. Ved inngangen av 2015 lå det 278 tonn kjøtt av sau og lam på reguleringslager, mens mengden var 1 400 tonn ved utgangen av året.

En liten produksjonsøkning, men økende underskudd

Det ble produsert 79 200 tonn storfekjøtt i Norge i 2015, mot 78 597 tonn i 2014 – en økning på én prosent. Tross økt produksjon var importen på rekordhøye 22 366 tonn, en økning på 94 prosent sammenliknet med 2014. Årsaken var at engrossalget av storfekjøtt steg med hele ti prosent.

Økningen i produksjonen skyldtes høyere slaktevekter for alle kategorier storfe. Sterkest var vektøkningen for okse og kvige. Antallet slaktede storfe gikk ned sammenliknet med året før. God grovførtilgang, utsatt kuskalking, en høyere andel kjøttfe i storfebestanden og kvalitetstilskuddet som ble innført fra 1. januar 2014 er faktorer som bidro til at slaktevektene gikk opp.

Tollen på hele/halve slakt av storfe var satt ned ved inngangen til året, og den generelle tollnedsettelsen ble videreført fram til slutten av september. I midten av november ble det på nytt nødvendig å sette ned tollene på hele/halve slakt av storfe, og denne tollnedsettelsen fortsatte inn i 2016. For å dekke etterspørselen etter biff og filet ble tollene i slutten av mars også satt ned for pistoler. Imidlertid ble tollnedsettelsen på pistoler avsluttet allerede i første halvdel av juni, da norsk produksjon og kvoteimport kunne dekke etterspørselen etter biffer og fileter.

PRISOPPNÅELSE

Svin

I jordbruksforhandlingene 2015 ble målprisen for svinekjøtt hevet for første gang siden jordbruksavtalen 2012–2013. Målprisen ble fastsatt til kr 32,34 per kg for avtaleåret 2015–2016, en økning på 70 øre. Markedsregulator Nortura forventer en prisoppnåelse noe under målpris for inneværende periode.

Storfe

Planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) på storfe var kr 57,00 per kg i 1. halvår 2015, og ble økt til kr 57,50 per kg i 2. halvår 2015. I 1. halvår endte akkumulert noteringspris for storfe over PGE, mens prisen i 2. halvår endte tett oppunder PGE.

**Økt produksjon,
men redusert
salg av lam, ga
store lagre ved
utgangen av året.**

Lam

PGE på lam ble økt med kr 1,80 til kr 70,50 per kg for første halvår 2015. For andre halvår 2015 ble PGE videreført på samme nivå. Oppnådd pris endte 17 øre over og 4 øre under PGE i henholdsvis første og andre halvår av 2015.

OMSETNINGSavgIFT

I 2015 ble det totalt innbetalt 179,4 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene ble bokført med 3,6 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt var ved inngangen av året på 248,7 mill. kroner. I løpet av året økte fondet til 280,4 mill. kroner.

Maksimalsatsene fastsettes ut fra en forventet markedssituasjon. I 2015 var maksimalsatsene for alle dyreslagene kr 1,50 per kg.

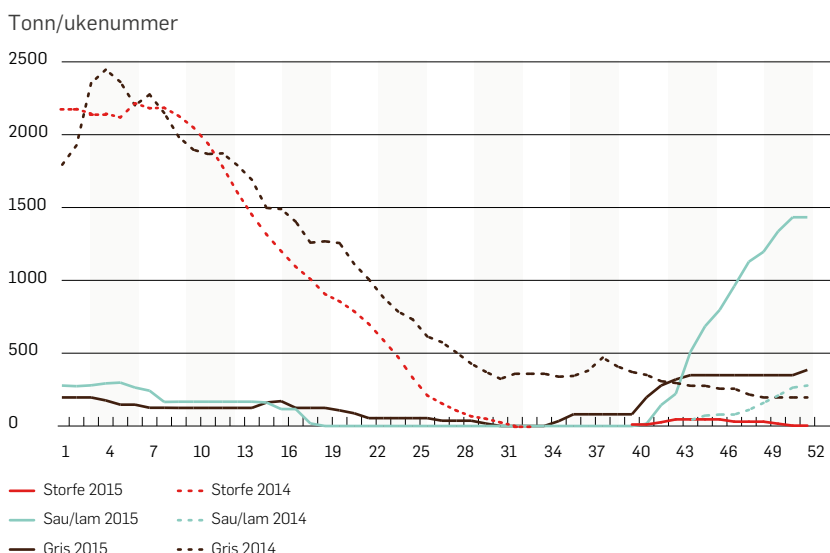
PRODUKSJON, IMPORT OG EKSPORT

Den samlede norske produksjonen av gris, storfe, lam og kylling gikk ned med 5 700 tonn, tilsvarende 1,8 prosent, fra 2014 til 2015.

Det ble totalt importert 26 494 tonn kjøtt og kjøttvarer, som er en økning fra 18 229 tonn fra 2014. Dette skyldes den sterke økningen i import av storfekjøtt. 3 276 tonn svinekjøtt ble eksportert, hvorav 165 tonn var en del av markedsreguleringen. Eksport av storfekjøtt og kjøtt av sau/lam er liten.

AVSETNINGSTILTAK

Reguleringslageret var ved inngangen til 2015 på 474 tonn kjøtt. Av dette var 278 tonn kjøtt av sau/lam, mens resten var svinekjøtt. Ved utgangen av 2015 besto reguleringslageret av 1 821 tonn kjøtt. Av dette var 1 433 tonn lammekjøtt, 385 tonn svinekjøtt og 2,7 tonn storfekjøtt.

REGULERINGSLAGER FOR KJØTT 2014 OG 2015

Det påløp primært kostnader til avsetningstiltak for reguleringslagring av storfekjøtt og svinekjøtt og til eksport av svinekjøtt. Kostnadene til markedsregulering var på knappe 27 mill. kroner, som var 106,5 mill. kroner mindre enn i 2014. Store

1 821

Ved utgangen av 2015 besto reguleringslageret av 1 821 tonn kjøtt.

deler av reduksjonen skyldtes balanse i markedene for de ulike kjøttslagene. Markedsregulators administrasjonskostnader var på omlag samme nivå som i 2014.

Fordelingen av midler på avsetningstiltak for kjøtt de to siste årene:

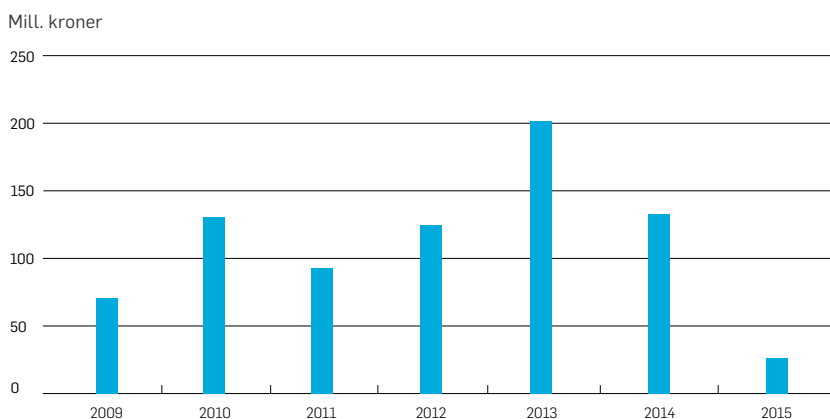
Avsetningstiltak kjøtt i kroner

	2015	2014
Reguleringslager ¹⁾	9 634 456	23 592 577
Frysefradrag	235 993	19 161 204
Reguleringseksport	4 296 923	50 670 288
Tiltak for reduserte slaktevekter	0	27 191 198
Markedsregulators administrasjonskostnader	12 399 933	12 430 163
Sum avsetningstiltak kjøtt	26 567 305	133 045 430

¹⁾ I posten inngår pristap/prisgevinst i perioden.

Diagrammet nedenfor viser bruk av midler til avsetningstiltak for kjøtt i perioden 2009–2015:

AVSETNINGSTILTAK KJØTT 2009–2015

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

For kjøtt gis det tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid i regi av avlsorganisasjoner og andre, samt til Animalia. Animalia er et av Norges ledende fag- og utviklingsmiljøer innen kjøtt- og eggproduksjon. Animalia arbeider langs hele verdikjeden fra dyrevelferd og dyrehelse, via dyretransport og slakting, til skjæring, foredling og prosess.

Regnskapet for 2015 viser at det ble brukt 69,9 mill. kroner til aktiviteter på kjøtt finansiert over omsetningsavgiften.

Støtte til kvalitets- og avlsarbeid var på til sammen 22,6 mill. kroner, inkl. støtten til kjøttbransjens elitelag. Dette er midler som brukes utenom Animalia. Norsvin fikk 11,0 mill. kroner, ScanPig 547 000 kroner, Geno 2,8 mill. kroner til avlsarbeid på NRF, mens TYR fikk 2,8 mill. kroner til ordinært avlsarbeid på kjøttfe og 825 000 kroner til spesielle prosjekter. Avlsarbeidet i Norsk Sau og Geit ble

69,9

I 2015 ble det brukt 69,9 mill. kroner til faglige tiltak på kjøtt finansiert over omsetningsavgiften.

KJØTT

støttet med 2,7 mill. kroner. I tillegg ble noen kvalitetsprosjekter støttet med midler i størrelsesorden 150 000–311 000 kroner.

Faglige tiltak kjøtt i kroner

	2015	2014
Kvalitets- og avlsarbeid	22 568 000	21 471 202
Bærekraft, klima og miljø	874 418	382 889
Kommunikasjon, økonomi og utvikling	5 201 486	5 028 422 ¹⁾
Kjøtt og egg i kostholdet	2 066 833	1 256 351
Husdyrfag	1 515 356	1 169 529
Husdyrkontrollene	9 282 744	13 429 843 ²⁾
Helsetjenesten for sau	2 447 422	2 474 649
Helsetjenesten for svin	7 761 860	4 820 338 ³⁾
Dyrevelferd transport/slakt	1 675 097	1 610 433
KOORIMP	643 398	747 358
Skjæring og analyse	4 488 004	5 209 606
Prosess og produkt	2 367 345	2 830 534
Mattrygghet	2 983 229	2 850 582
Klassifisering	5 358 556	5 524 178
Ekstra FoU	300 000	300 000
Prosjekt Friske føtter	364 425	3 151 495
Sum faglige tiltak kjøtt	69 898 173	72 257 409

2014 var siste året man delte mellom bransjeprosjekter og basisaktiviteter:

¹⁾ Inkl. digital kommunikasjon

²⁾ Inkl. oppgradering av INGRIS serverside og nye sauekontrollen på javaplattform

³⁾ Inkl. Svin KS (HelseGris)

Innenfor kjerneområdet dyrehelse og dyrevelferd har Animalia brukt mye tid på utvikling og lansering av nytt fagsystem for svin (HelseGris), arbeid med antibiotikaresistente bakterier på svin (MRSA), immunologisk kastrering av gris ved bruk av Improvac, arbeid med ny strategiplan for Helsetjenesten for svin og Helsetjenesten for storfe, gjennomført Etisk regnskap for alle dyreslag, deltakelse i forsøk og utvikling av rådgivningsmaterieell for sau, arrangement av fagseminar Antibiotikaresistens i husdyrbruket, bistått Mattilsynet med å håndtere fotrâte og utviklet en film om storfeproduksjon i Norge.

Innenfor de andre kjerneområdene har Animalia videreutviklet husdyrkontrollene, hatt løpende drift av klassifiseringsarbeidet og videreutviklet fagsystemet for klassifiseringskontroll m.m. Nye prosjekter, som Hygenea, Smartfrys og En sunnere matpakke er startet opp. De har også arbeidet med Bransjeretningslinje for sporbarhet og identifikasjonsmerking og Bransjeretningslinje spekemat, utvikling og gjennomføring av nye kurstilbud og utvikling av nye e-læringskurs. Kjerneområdet Kjøtt og egg i kostholdet har arbeidet mye med reduksjon av salt i produktene, fettproblematikk og kjøtt og helse.

Prosjektet Friske føtter ble slutført i 2015, inkl. utarbeiding av en vitenskapelig artikkel og kompetanseoverføring til Mattilsynet.

De totale kostnadene for Animalias avdeling for kjøtt ble på 72 mill. kroner, mot 70,5 mill. kroner i 2014. Tallene er inkludert prosjektet Friske føtter. Av disse ble 47,3 mill. kroner finansiert av omsetningsmidler, mens 24,6 mill. kroner kom gjennom annen inntekt; forskningsprosjekter, oppdrag, kurs, salg av materieell m.m.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) har som oppgave å drive forbrukerrettet, merkenøytral opplysnings- og informasjonsvirksomhet om kjøtt, egg og hvitt kjøtt. Med unntak for arbeid med reinkjøtt, finansieres virksomheten med midler fra omsetningsavgiften. Finansieringen kommer fra tre fond; fondet for omsetningsavgift for kjøtt, fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt. Felleskostnader, som administrasjonskostnader og strategiutvikling, fordeles mellom fondene.

Midlene til OEK gis som en rammebevilgning. Av kontorets totale kostnader i 2015 på 75,3 mill. kroner, ble 50,3 mill. kroner finansiert over fondet for kjøtt. Beløpet fordeles seg på følgende hovedposter:

Opplysningsvirksomhet kjøtt i kroner

	2015	2014 ¹⁾
Personal, drift og kompetanseutvikling	16 934 364	
Markedsføring	25 274 510	
Innholdsproduksjon	3 102 226	
Strategi og analyse	5 009 105	
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	50 320 205	51 963 194
Matmerk – Generisk markedsføring av økologisk mat	1 000 000	1 000 000
Matmerk – Nyt Norge	2 000 000	2 400 000
Sum opplysningsvirksomhet kjøtt	53 320 205	55 363 194

¹⁾ Omlegging av budsjettstruktur hos OEK fra 2015 gjør at det ikke er relevant å sammenligne enkeltposter med 2014-regnskapet.

OEK arbeider både med kortsiktige og langsiktige tiltak. I 2015 har det vært kortsiktige tiltak innen sektorene egg, kylling, svin, storfe og lam. OEK tilbyr fysisk og digitalt læreverk til barne- og ungdomstrinnene innen faget mat og helse. Tilbudet er nå utvidet til å omfatte høyskoler for studenter som senere skal undervise i mat- og helsefag. Materiellet er i tråd med de offisielle kostholdsradene. OEK driver den digitale plattformen www.matprat.no. Målinger viser at denne er Norges klart mest brukte konsept for matkunnskap, og nettstedet hadde i 2015 over 22 millioner besøkende. Dette er en økning på 18 prosent fra 2014.

Stiftelsen Næringsforskning har på oppdrag fra OEK sett på effekter av generisk markedsføring gjennom Matprat. Konklusjonen fra prosjektet er at Matprats generiske markedskommunikasjon har effekt på betalingsvillighet, både alene og i kombinasjon med privat reklame. Effektene gjelder både på merke- og generisk produktnivå, og på individ- og forbrukernivå.

I 2015 ble det brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat i regi av Matmerk. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt bidro med 1,0 mill. kroner til dette. Videre ble det i 2015 anvendt totalt 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiften til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge i regi av Matmerk. Av dette kom 2,0 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift for kjøtt.

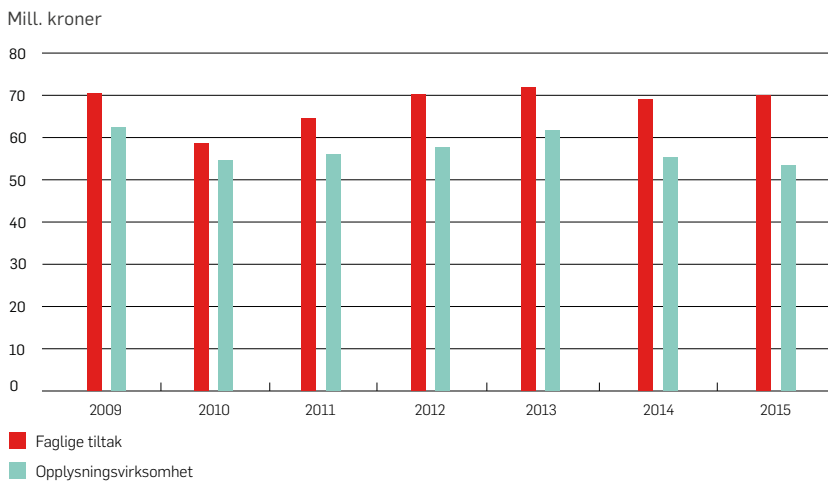

22

Matprat er Norges klart mest brukte konsept for matkunnskap, med over 22 millioner besøkende i 2015.

Bruk av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2009–2015:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET KJØTT 2009–2015

Fjørfe

EGG

MARKEDSSITUASJONEN

Produksjonen av egg har økt i mange år grunnet stor etterspørsel. Det skjedde en betydelig omstrukturering av eggsektoren som følge av forbudet mot hold av høns i uinnredede bur fra 2012. Både de som har bygget om og de som har startet opp senere har i større grad satset på utnyttelse opp mot den konsesjonsfrie grensen på 7 500 høns. Konsekvensen ble overkapasitet, som sektoren fortsatt sliter med. Engrossalget holdt seg tilnærmet stabilt fra 2014 til 2015. Det var en krevende markeds-situasjon i 2015, med hovedsakelig overdekning.

Det har vært behov for betydelige markedsregulerende tiltak, bl.a. førtids-slakting av høns for å dempe produksjonen, egg til produksjon av miljøfôr og i tillegg skillevirksomhet (skille av eggehvite og -plomme). Markedsregulator for kjøtt og egg beregnet et overskudd på ca. 450 tonn i 2015, etter at produksjonen var dempet betydelig med tiltaket førtidsslakting av verpehøner.

Reguleringslageret for egg ble forsøkt bygget ned ved å produsere ulike egg-produkter (skilleprodukter), men utgjorde likevel 400 tonn ved slutten av året.

Eggpakkeriene mottok 60 662 tonn i 2015, en økning på 0,3 prosent fra 2014. Engrossalget var på 60 416 tonn, mot 60 587 tonn året før.

Egg er tatt ut av målprissystemet og overført til volummodellen, der markeds-regulator fastsetter planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for et halvår om gangen. For 1. halvår 2015 ble PGE satt til kr 18,80 per kg og holdt uendret fra

2. halvår 2014. PGE for 2. halvår 2015 ble satt ned med 40 øre, til kr 18,40 per kg. Overgangen til volummodellen gir noen færre muligheter for avsetningstiltak.

OMSETNINGSavgIFT

Det ble betalt inn 63 mill. kroner i omsetningsavgift på egg, med en sats på kr 0,80 per kg for 1. halvår 2015 og kr 1,00 per kg for 2. halvår. I tillegg ble det inntektsført renter med om lag 0,55 mill. kroner. Det ble brukt 45,9 mill. kroner på avsetningstiltak, 3,7 mill. kroner til faglige tiltak og 7,8 mill. kroner på opplysningsvirksomhet på egg. Fondet for omsetningsavgift for egg var per 31. desember 2015 på 38,8 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

Markedet var i lange perioder preget av overskudd. Totalt ble det brukt 45,9 mill. kroner på avsetningstiltak, mot 31,6 mill. kroner i 2014.

Fram t.o.m. 1. halvår 2013 ble overskuddet av egg eksportert som et markedsreguleringstiltak. Reguleringseksporten omfattet skallegg, heleggpulver og eggehvite. I perioder har reguleringseksporten utgjort en betydelig del av total eksport. For å oppfylle forpliktelser iht. WTO-avtalen ble blant annet egg tatt ut av markedsreguleringssystemet og over i volummodellen fra og med avtaleåret 2013–2014. Med dette ble støtte til reguleringseksport av egg avviklet.

Med volummodellen er de løpende tiltakene kun reguleringslagring som kan benyttes for industriegg og -produkter, prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder, samt priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter.

Førtidsslakting av verpehøns ble, i likhet med i 2014, benyttet for å dempe produksjonen av egg, etter forhåndsgodkjenning av Omsetningsrådet. Med dette tiltaket ble eggproduksjonen redusert med 1 988 tonn i 2015. I tillegg var det nødvendig å ta ut 400 tonn fra markedet som miljøfôr.

Til skip i utenriksfart og spesialmarkeder ble det levert 657 tonn skallegg, til en samlet kostnad ved prisnedskrivning på 3,1 mill. kroner.

Oppstillingen nedenfor sammenligner fordelingen av midler på avsetningstiltak for egg i 2014 og 2015:

Avsetningstiltak for egg i kroner

	2015	2014
Kjølelagring	120 948	72 003
Kjøle-/fryselagring eggprodukter	1 709 933	1 199 852
Spesialmarkeder	3 060 185	4 845 948
Skillevirksomhet	13 813 820	13 739 391
Prisgevinst egg og eggprodukter	225 411	-169 677
Renter av kapitalutlegg	169 699	0
Førtidsslakting av verpehøns	16 457 313	7 799 687
Egg til miljøfôrproduksjon	6 098 016	0
Markedsregulatorers administrasjonskostnader	4 198 776	4 155 156
Sum avsetningstiltak egg	45 854 101	31 642 360

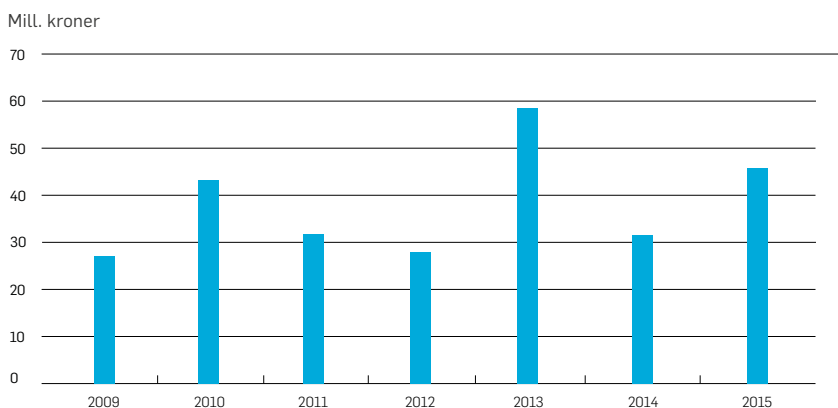

657

657 tonn skallegg fikk støtte for salg til spesialmarkeder og skip i utenriksfart.

Diagrammet viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til avsetnings-tiltak for egg i perioden 2009–2015:

AVSETNINGSTILTAK EGG 2009–2015

FJØRFEKJØTT

Markedssituasjonen

Etter at marknadsreguleringen for fjørfekjøtt ble avvirket i 2007, blir det krevd inn omsetningsavgift bare for finansiering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Produksjonen av kyllingkjøtt gikk ned med rundt 14 prosent fra 2014 til 2015, og var dermed på sitt laveste nivå siden 2012. Det samlede produksjonstallet for kylling i 2015 endte på 80 610 tonn. Produksjonen måtte ned for å tilpasse seg en kraftig reduksjon i etterspørselen. Etterspørselen etter kylling økte sterkt fra 2012 til og med 1. tertial 2014, før den gikk ned i 2. tertial 2014. Denne nedgangen ble ytterligere forsterket utover høsten 2014, som følge av medieoppmerksomhet rundt antibiotikaresistente bakterier i kylling. Salget fortsatte å holde seg på et lavt nivå gjennom 2015, og gikk ned med ca. 18 prosent sammenliknet med året før.

Etterspørselssvikten bidro til overkapasitet i markedet. Lagrene bygget seg opp, og mange produsenter måtte redusere sine innsett. Lagersituasjonen bedret seg imidlertid i løpet av året, da aktørene fikk tid til å justere ned produksjonen og innførte tiltak for å bygge ned lagrene.

Som en følge av debatten rundt antibiotikaresistens, lanserte alle markedsaktørene kyllingkjøtt produsert uten bruk av det antibakterielle fôrtilsetningsmiddelet narasin i 2015. Bruken av dette middelet fases nå ut, slik at mesteparten av norsk kyllingkjøtt i løpet av 2016 vil være produsert uten narasin. Salget og produksjonen av kyllingkjøtt forventes å øke i 2016 sammenliknet med 2015.

Norges import av kyllingkjøtt er lav, og var spesielt lav i 2014 og 2015 på grunn av markedssituasjonen. I 2015 ble det importert 623 tonn, mesteparten tollfritt via EU-kvoten.

1 476 tonn kylling ble eksportert, mot 3 760 tonn i 2014. Av disse mengdene går rundt 500 tonn eksportert vare og litt over 700 tonn importert vare under ordningen for utenlands bearbeiding (UB). Årsaken til at importen gjennom UB er større enn eksporten, er at de bearbeidede varene tilsettes andre produkter, som blant annet hvetemel og fettstoffer.

Produksjonen av kyllingkjøtt gikk ned med 14 prosent fra 2014 til 2015.

OMSETNINGSavgIFT

I 2015 ble det innbetalt 21,8 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene utgjorde omlag 0,25 mill. kroner. Omsetningsavgiften for kylling- og kalkunkjøtt var på kr 0,24 per kg. Det ble brukt 8,1 mill. kroner til faglige tiltak og 16,8 mill. kroner til opplysningsvirksomhet. Fondet for omsetningsavgift for fjørfe var per 31. desember 2015 på 16,7 mill. kroner.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET**Faglige tiltak**

Animalia driver faglig opplysningsvirksomhet overfor produsenter og bransjen som helhet med midler fra fondet for fjørfe. Hovedområdene for aktiviteten i 2015 har vært dyrehelse og dyrevelferd.

Til faglige tiltak på egg og fjørfe kjøtt ble det i 2015 brukt 11,8 mill. kroner, mot 10,3 mill. kroner i 2014. Kostnadene for 2015 ble fordelt med 3,7 mill. kroner på egg og 8,1 mill. kroner på fjørfe kjøtt. For Animalia har arbeidet med resistensproblematikk tatt mye ressurser også i 2015. I tillegg har de arbeidet med oppfølging og revidering av dyrevelferdsprogrammet for slaktekylling, startet innledende arbeid med et dyrevelferdsprogram for kalkun, arbeidet med videreutvikling av HelseFjørfe, utviklet e-læringskurset Stell av fjørfe, utarbeidet brosjyrer om avliving av fjørfe og om vask og desinfeksjon av fjørfehus. Videre er Fjørfeboka i praksis nyskrevet med god hjelp fra Animalia. Kontrollprogrammet for rød hønsemidd er gjennomført, og prosjektene på fjørfeområdet går etter planen. Det er gjennomført båndkontrollkurs for fjørfe slakterier, kurs for fjørfe-transportører, kurs for veterinærer om helseovervåking i slaktekyllingproduksjon og gjennomført Etisk regnskap i fjørfe slakteri. En feltundersøkelse om helse og velferd hos verpehøns etter endt produksjonsperiode er påbegynt, og det er arbeidet med kunnskapsoppbygging om vasking av egg.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter; kjøtt, egg og fjørfe kjøtt. Det vises til nærmere omtale av OEKs arbeid under kapittelet om kjøtt foran.

Nedenfor vises kostnadene knyttet til fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfe kjøtt.

I 2015 fikk OEK 7,8 mill. kroner fra fondet for egg og 16,8 mill. kroner fra fondet for fjørfe kjøtt, til sammen 24,6 mill. kroner. For nærmere informasjon om aktiviteten til OEK vises det til opplysningskontorets årsmelding.

Det ble brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfe kjøtt har bidratt med henholdsvis 100 000 og 200 000 kroner til aktiviteten. Videre ble 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler brukt til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfe kjøtt bidro med henholdsvis 200 000 og 400 000 kroner til aktiviteten.

Arbeidet med resistensproblematikk tok mye ressurser også i 2015.

25,5

Omsetningsrådet bevilget 25,5 mill. kroner fra fondet for egg og fjørfe kjøtt til opplysningsvirksomhet.

Tabellen nedenfor viser kostnader til opplysningsvirksomhet for egg i 2014 og 2015:

Opplysningsvirksomhet egg i kroner

	2015	2014 ¹⁾
Personal, drift og kompetanseutvikling	2 624 700	
Markedsføring	4 267 943	
Innholdsproduksjon	408 484	
Strategi og analyse	817 168	
Ikke dekket av fondet for kjøtt	-297 099	
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	7 821 196	7 416 000
Matmerk – Generisk markedsføring av økologisk mat	100 000	100 000
Matmerk – Nyt Norge	200 000	240 000
Sum opplysningsvirksomhet egg	8 121 196	7 756 000

¹⁾ Omlegging av budsjettstruktur hos OEK fra 2015 gjør at det ikke er relevant å sammenligne enkeltposter med 2014-regnskapet.

Tabellen nedenfor viser kostnader til opplysningsvirksomhet for fjørfekjøtt i 2014 og 2015:

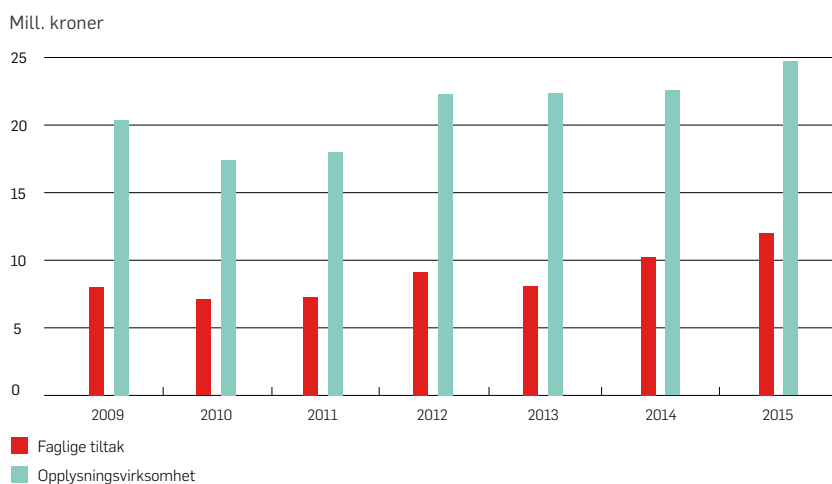
Opplysningsvirksomhet fjørfekjøtt i kroner

	2015	2014 ¹⁾
Personal, drift og kompetanseutvikling	5 678 437	
Markedsføring	9 175 661	
Innholdsproduksjon	577 603	
Strategi og analyse	1 402 523	
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	16 834 224	14 090 000
Matmerk - Generisk markedsføring av økologisk mat	200 000	200 000
Matmerk - Nyt Norge	400 000	480 000
Sum opplysningsvirksomhet fjørfekjøtt	17 434 224	14 770 000

¹⁾ Omlegging av budsjettstruktur hos OEK fra 2015 gjør at det ikke er relevant å sammenligne enkeltposter med 2014-regnskapet.

Diagrammet nedenfor viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2009–2015:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET EGG OG FJØRFE 2009–2015

Hagebruks- produkter og poteter

MARKEDSSITUASJONEN

For de fleste kulturer innen grønnsaksproduksjonen var det noe mindre avling i 2015 enn i 2014. Unntaket var løk, der det både for kepaløk og rødløk var noe større avling i 2015.

Avlingsprognose for poteter, basert på avlingsprøver tatt ut ca. 14 dager før potetopptak, viste at vi kunne forvente en potetavling i 2015 som var 28 prosent lavere enn avlingen i 2014. Sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2002–2014 kunne vi i 2015 forvente avling som var ca. 21 prosent lavere.

Etter at potetene er tatt inn på lager registreres beholdningene. Per 1. november 2015 ble det registrert totalt 146 461 tonn poteter kl. 1 på lager, mot 181 988 tonn og 147 388 tonn på samme tidspunkt i henholdsvis 2014 og 2013. Beholdningen av poteter per 1. november 2015 var ca. 20 prosent lavere enn på samme tidspunkt i 2014, og på samme nivå som beholdningen i 2013.

Etter at resultatet av beholdningsregistreringen av matpoteter per 1. november 2015 forelå vurderte GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) at det ikke var behov for å etablere avsetningstiltak for matpoteter i sesongen 2015–2016.

En uvanlig kald vår og forsommer førte til sein blomstring og stor svikt i fruktsettinga. Spesielt Vestlandet ble hardt rammet, og en var lenge i tvil om en ville få god nok utvikling til å kunne høste epler til konsum. En god og varm høst førte

For de fleste grønnsaker var avlingen noe mindre i 2015 enn i 2014.

imidlertid til at eplene modnet, og at de i all hovedsak kunne gå til konsummarkedet. Total avlingsmengde av epler kl. 1 ble på 5 205 tonn, mens avlingen i 2014 var på 7 740 tonn. I 2015 ble det lagt 389 tonn epler på reguleringslager og levert 52 tonn til fabrikk, mens tallene for 2014 var på hhv. 350 tonn og 161 tonn.

I jordbruksavtalen for 2015–2016 er det avtalt målpriser for matpoteter, ti grønnsakslag, samt epler (12 kulturer). Det var noe mindre avlinger for de fleste kulturene på grøntområdet i Norge i 2015 sammenlignet med 2014. Landbruksdirektoratets statistikk viser at det per 31. desember 2015 er tatt ut målpris for seks kulturer (matpotet, kepaløk, rosenkål, gulrot, knollselleri og epler), mens de øvrige (purre, hvitkål, blomkål, isbergsalat, agurk og tomat) har priser som ligger noe under målpris. Totalt sett var det en betydelig økning i målprisuttak i 2015 sammenlignet med 2014. Dette skyldtes lavere avlinger, og et høyere nivå på importprisene.

OMSETNINGSavgIFT

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren er for 2015 i sin helhet bevilget over jordbruksavtalen og er avsatt på kap. 1150 post 70.11 i statsbudsjettet.

For 2015 ble det i jordbruksavtalen bevilget 24,4 mill. kroner på underposten avsetningstiltak hagebruk (20,5 mill. kroner til kollektivt dekket omsetningsavgift hagebruk og 3,9 mill. kroner til avsetningstiltak hagebruk). Avsetningstiltak hagebruk ble redusert med 3 mill. kroner fra 2014 til 2015, jf. kap. 7.7.3 Markeds- og rådgivningstiltak i Prop. 106 S om Jordbruksoppgjøret 2014.

Til faglige tiltak og opplysningsarbeid ble fondet for omsetningsavgift hagebruk belastet med 20 805 488 kroner.

Det er gjennom året anvendt i alt 826 015 kroner til avsetningstiltak på epler og administrasjon av avsetningstiltak på epler og matpoteter. Kostnader på 10, 2 mill. kroner knyttet til regulering av 4 779 tonn matpoteter av 2014 års avling, jf. Omsetningsrådets vedtak i møte 12. desember 2014, ble belastet fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2015. Fondet for omsetningsavgift hagebruk ble belastet med 845 081 kroner til Omsetningsrådets administrasjon og drift.

Inkludert rente for 2015 på 79 233 kroner, var dette fondet pr. 31. desember 2015 på 4,1 mill. kroner, mot 12,3 mill. kroner året før.

AVSETNINGSTILTAK

GPS administrerer avsetningstiltakene på grøntområdet.

Omsetningsrådet vedtok 23. juni 2009 retningslinjer for gjennomføringen av markedsreguleringen av epler, matpoteter og honning.

Omsetningsrådet har delegert vedtaksmyndighet til Landbruksdirektoratet for sorter og kvanta av epler til reguleringslagring. Landbruksdirektoratet vedtok 18. september 2015 at inntil 1 500 tonn epler høstet i 2015 kunne reguleringslagres. Etter delegering godkjente Landbruksdirektoratet senere oppgave med utbetaling av 211 880 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk til reguleringslagring av 389 000 kg epler. Det ble gjennomført fabrikklevering av 51 815 kg epler kl. 1 høstet i 2015. Tilskuddet til fabrikklevering utgjorde 82 904 kroner.

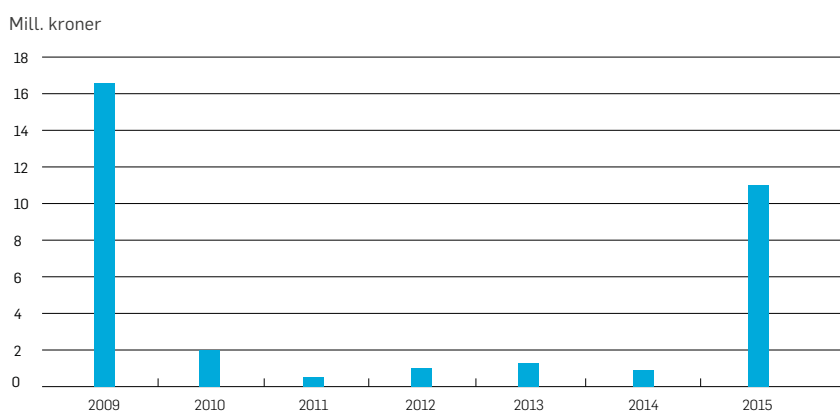
0,3

Omsetningsrådet tildelte 0,3 mill. kroner til reguleringslagring og fabrikklevering av epler.

Utgifter til avsetningstiltak belastet regnskapet for 2015 i kroner

	2015
Gjennomført avsetningstiltak for matpoteter av 2014 års avling	10 203 234
Reguleringslagring av epler	211 880
Fabrikklevering av epler	82 904
Administrasjon	531 231
Sum avsetningstiltak hagebruk	11 029 249

Diagrammet nedenfor viser bruk av omsetningsavgiftsmidler til avsetningstiltak for hagebruksprodukter i perioden 2009–2015:

AVSETNINGSTILTAK HAGEBRUK 2009–2015

Det ble brukt vel 15 mill. kroner til avsetningstiltak matpotet i 2009. Omsetningsrådet gjorde i møte 12.12.2014 vedtak om at det kunne iverksettes avsetningstiltak for inntil 5 000 tonn matpoteter av 2014-avlingen. Inntil 11 208 000 kroner ble stilt til disposisjon til gjennomføring av tiltaket. Kostnadene knyttet til tiltaket er bokført i regnskapet for 2015. Det ble brukt 10, 2 mill. kroner til avsetningstiltak for 4 779 tonn matpoteter.

FAGLIGE TILTAK**Faglige tiltak hagebruksprodukter** i kroner

	2015
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	650 000
Fruktlagerinspektøren	586 258
Økern Torvhall, markedsopplysning	210 000
Fagforum Potet	140 000
Sum faglige tiltak hagebruk	1 586 258

GPS har, etter samme opplegg som i tidligere år, gjennomført produsentrettet rådgiving for å bedre markedstilpasningen for grøntproduktene og bedre produktkvaliteten. Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Inspektøren driver rådgiving overfor fruktlagrene for å fremme kvalitet og produksjonstilpasning. Han koordinerer arbeidet med markedsreguleringstiltak og deltar på møter i produsentlag.

10,2

Det ble brukt 10,2 mill. kroner til avsetningstiltak for nesten 5 000 tonn poteter.

Økern Torvhall utarbeider ukentlige markedsmeldinger og arrangerer kurs og møter for produsentene. Virksomheten er delvis finansiert som faglige tiltak. Fagforum Potet har gjennom 2015 oppdatert, utviklet og driftet sin hjemmeside www.potet.no. Hjemmesiden formidler i hovedsak råd og veiledning til de profesjonelle potetdyrkerne om eksempelvis dyrking, setting, gjødsling og bruk av plantevern i dyrkingen.

OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Midlene til opplysningsvirksomhet administreres i hovedsak av Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG).

Hovedposter knyttet til bruk av omsetningsavgiftsmidler i OFGs regnskap for 2015:

Opplysningsvirksomhet hagebruk i kroner

	2015
Administrasjon	8 657 661
Langsiktige holdningskampanjer	3 900 124
Langsiktige produktkampanjer	2 071 163
Markedsundersøkelser	601 166
Presseaktiviteter	2 882 620
Fellesprosjekt – opplysningskontorene	39 248
Videreutvikling av web m.m.	943 693
Finans- og salgsinntekter	-176 445
Netto kostnader opplysningsvirksomhet hagebruk	18 919 230

I 2015 ble det anvendt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat i regi av Matmerk. Fondet for omsetningsavgift hagebruk har bidratt med 100 000 kroner til aktiviteten.

Videre ble det anvendt totalt 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge, som eies av Matmerk. Fondet for omsetningsavgift hagebruk har bidratt med 200 000 kroner til aktiviteten.

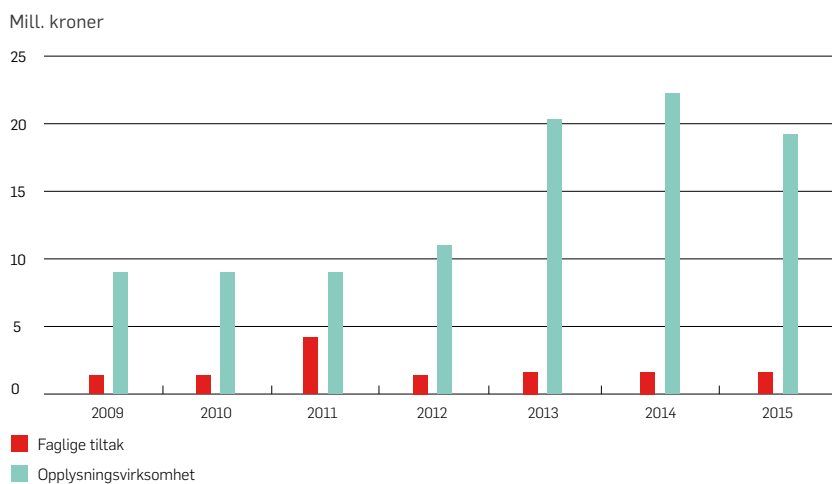

2,5

2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften ble brukt til generisk markedsføring av økologisk mat i regi av Matmerk.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Diagrammet nedenfor viser bruken av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i hagebruk 2009–2015:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET HAGEBRUK 2009–2015

Diagrammet over viser at det i 2015 ble brukt mindre midler enn i 2013 og i 2014 til opplysningsvirksomhet hagebruk. Grunnen er at ved jordbruksoppgjøret i 2014 ble kollektiv dekning av omsetningsavgift til hagebruk redusert med 3 mill. kroner til 20,5 mill. kroner for 2015.

Korn

MARKEDSSITUASJONEN

Kornmottakene tok imot totalt 1 180 400 tonn salgskorn fra innhøstingen i 2014. Avlingsnivået var relativt høyt, og matandelen for hvete og rug var hhv. 59 og 82 prosent. Det er ønskelig at alt norskprodusert matkorn skal benyttes til matmelproduksjon. I likhet med de to foregående årene hadde også denne mathveteavlingen en ugunstig fordeling mellom de ulike proteinklassene og -kvalitetene, som medførte reguleringstiltak.

I 2015 kom våren sent, og dermed ble store arealer også sådd mye senere enn normalt. En kjølig sommer bidro videre til at i august var fortsatt store deler av kornavlingen grønn, og det ble knyttet stor usikkerhet til kornhøsten. Ved utgangen av august var det bare tatt imot 191 000 tonn. Men på tross av ugunstige vilkår i både vår- og sommersesongen, ble det en tørr og mild høst, som gjorde at kornet modnet og fasiten viste noen av de største kornavlingene på lang tid. Prognosen for 2015-avlingen viser en salgskornavling på 1 325 000 tonn. Andelen mathvete er lav. Prognosert mathvetekvantum er 158 000 tonn, tilsvarende 32 prosent av det totale hvetekvantumet.

Siden rug i all hovedsak blir sådd om høsten, var det forventet at det lå an til et større overskudd av rug.

Grunnet overskudd av matrug og ugunstig fordeling av hveteklassene har og vil markedsregulator gjennomføre avsetningstiltak for disse varene. Kostnadene for regulering av 2015-avlingen blir belastet 2016-regnskapet.

2015 var ekstraordinær, med sein vår, kjølig sommer, sein modning og stor avling.

I 2014 hevet bransjen kravet til proteinprosent for mathvete. Bransjen har varslet en ytterligere justering av klassifiseringssystemet i 2016, med sikte på å gi en riktigere stimulans til produksjon av de sortene og kvalitetene matmelindustrien etterspør.

Prisuttaket på oljefrø var i 2014–2015 ett øre over målpris, og varen har derfor en styringspris, som erstatter målpris, på kr 5,55 per kg i 2015–2016. For mathvete, matrug, havre og bygg ble det oppnådd målpris.

OMSETNINGSavgIFT

Omsetningsavgiften ble fastsatt til 3 øre per kg korn og oljefrø for perioden 1. juli 2014 til 30. juni 2015, og til 3 øre per kg for perioden 1. juli 2015 til 30. juni 2016. Satsene lå innenfor rammene for maksimalsatsene, som var henholdsvis 5 øre per kg for 2014–2015-sesongen og 6 øre per kg for 2015–2016 sesongen.

I 2015 ble det innbetalt 37,7 mill. kroner i omsetningsavgift på korn og oljefrø. Saldo for fondet per 1. januar 2015 var på 22,0 mill. kroner. Fondet ble godskrevet med 400 000 kroner i renter for 2015. Fondet for omsetningsavgift på korn var per 31. desember 2015 på 41,3 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

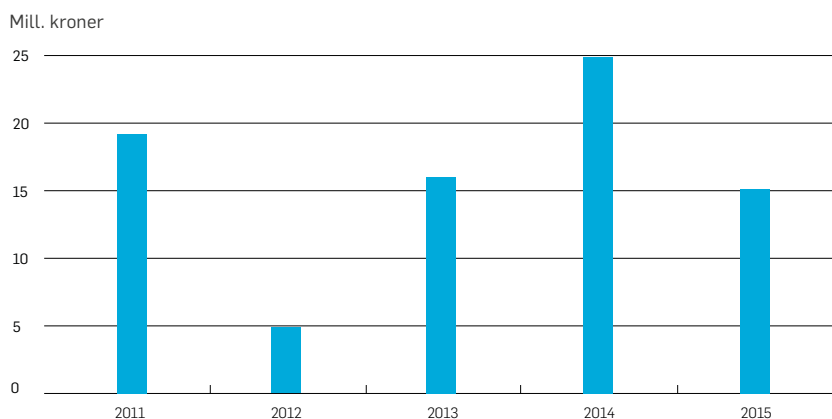
Siden matkornavlingene fra 2014 hadde en ugunstig fordeling mellom protein-klassene, og det ble dyrket mye mer rug enn det markedet etterspurte, klarte ikke møllene å benytte alt det norske matkornet. Det ble et overskudd på 18 500 tonn mathvete og 9 000 tonn matrug, som ble omdisponert til fôr gjennom prisnedskrivning, til en samlet kostnad på 9,7 mill. kroner.

Avsetningstiltak for korn belastet regnskapet i 2015 i kroner

	2015
Prisnedskrivning av mathvete og -rug til fôr	9 748 599
Renter i fondets favør	-4 119
Administrasjonskostnader	5 427 073
Sum avsetningstiltak korn	15 171 553

Diagrammet viser bruk av midler til avsetningstiltak for korn i årene 2011–2015:

AVSETNINGSTILTAK KORN 2011–2015

9,7

18 500 tonn mathvete og 9 000 tonn matrug av 2014-avlingen ble tildelt prisnedskrivning på 9,7 mill. kroner.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Opplysningskontoret for brød og korn driver generisk opplysningsvirksomhet for korn, brød og andre bakerevarer. Virksomheten finansieres med 50 prosent av midler fra fondet for omsetningsavgift på korn og 50 prosent av midler fra mølle- og bakerbransjen. Samlet bidrag fra bransjen var i 2015 på 1,93 mill. kroner. Tilsvarende beløp ble bevilget over fondet for omsetningsavgift på korn. For nærmere informasjon om opplysningsaktiviteten vises det til egen årsmelding fra kontoret, www.brodogkorn.no.

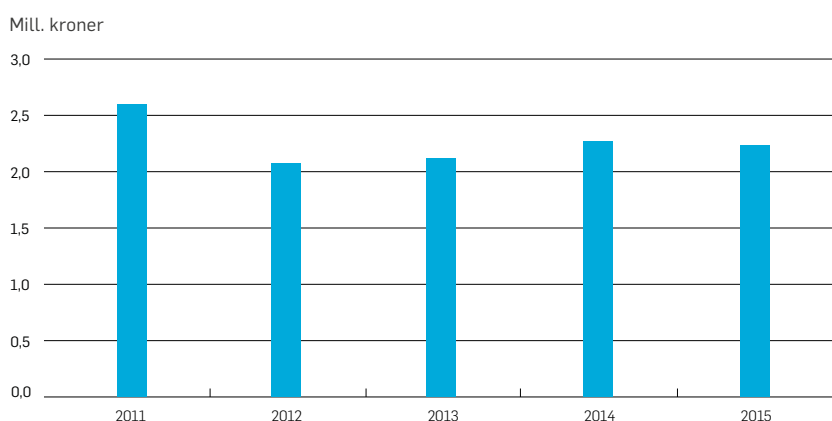
Det ble i 2015 anvendt i alt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat, hvorav fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 100 000 kroner. Videre ble det anvendt totalt 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 200 000 kroner til aktiviteten.

Det ble ikke brukt midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak i 2015.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet korn i kroner

	2015
Opplysningskontoret for brød og korn	1 930 000
Matmerk, nasjonal merkeordning, «Nyt Norge»	200 000
Matmerk, generisk markedsføring av økologisk mat	100 000
Sum faglige tiltak og opplysningsvirksomhet korn	2 230 000

Diagrammet viser bruken av midler til opplysningsvirksomhet i kornsektoren i perioden 2011–2015:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET KORN 2011–2015

Pelsdyr

OMSETNINGSavgIFT

Omsetningsavgiften for pelsdyrskinn var i 2015 på én prosent av salgsbeløpet. Tilsvarende avgiftssats har vært benyttet siden 2006. Det ble betalt inn i underkant av 4,4 mill. kroner i avgift, mot forventet 3,8 mill. kroner.

Selv om det for rev har det vært noe svikt i antall solgte skinn og pris, medførte høyere priser enn forventet på skinn av mink til større inntekt til fondet enn forventet. Renteinntektene utgjorde 62 000 kroner, mot forventet 120 000 kroner. Fondet for omsetningsavgift for pelsskinn var per 31. desember 2015 på 4,9 mill. kroner.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Midlene fra omsetningsavgiften på pelsdyrskinn anvendes til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Av Norges Pelsdyrslags (NPA) totale kostnader knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på i overkant av 8 mill. kroner, ble 3,45 mill. kroner dekket over omsetningsavgiften.

Det legges vekt på at pelsskinnavgiften benyttes til aktiviteter som alle norske pelsdyroppdrettere kan ta del i, og som er til gagn for alle produsenter uavhengig av salgssted.

Pelsskinnavgiften benyttes til aktiviteter som alle norske pelsdyroppdrettere kan ta del i.

Bruk av midler på pelsdyr til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet:

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pelsdyr i kroner

	2015	2014
Opplysningsarbeid	200 000	250 000
Faglige opplysning, produsent	500 000	810 000
Sykdomsbekjempelse og overvåking	600 000	1 410 000
Dyrevelferd	900 000	1 137 000
Forskningsprosjekter	1000 000	973 000
Administrasjonskostnader	250 000	300 000
Sum faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pelsdyr	3 450 000	4 880 000

Midlene har i hovedsak blitt brukt til faglige tiltak overfor produsentene. Det har vært gjennomført rådgivning og kurs med fokus på lynneegenskapene ved utvalg av avlsdyr, og besøk hos de fleste produsenter med fokus på sikring av dyrevelferd.

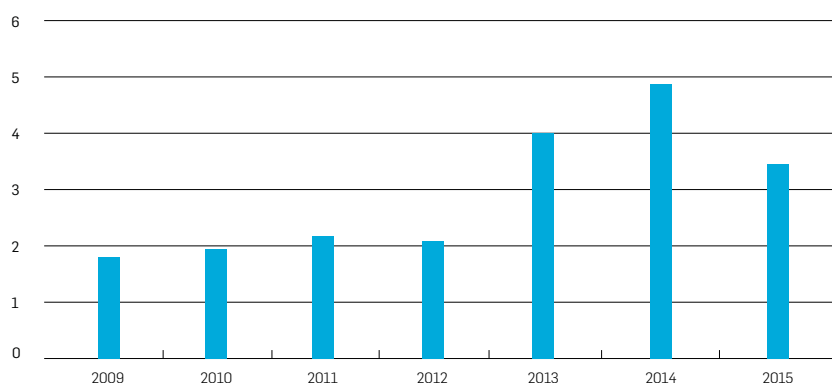
Det ble også i 2015 gjennomført skinnutstillinger. Ressurspersoner var på kurs hos auksjonsselskapene, og det ble gjennomført samlinger med produsentene i de fleste produksjonsmiljøene knyttet til vektlegging av egenskaper ved utvelgelse av avlsdyr. Besøk hos enkeltprodusenter har også blitt prioritert. Sykdomsbekjempelse, inkludert helsetjenesteordning, har vært viktig. Når det gjelder dyrevelferd, ble det gjennomført medlemsmøter i regionlagene, forskriftstilpasning og sertifisering av pelsdyrholdet. Sertifiseringsordningen har vært gjennom et omfattende revisjonsarbeid i 2015. Midlene til forskning har gått til prosjektet «Subjektiv lynnevurdering og tillitsfullhet hos pelsdyr» på NMBU.

Det er også brukt noen midler til informasjonsarbeid overfor politikere, media og yrkesutøvere i landbruket. Pelsdyrnæringen har også vært representert på landbruksutstillinger, og åpen pelsdyrgård er gjennomført i flere regioner.

Diagrammet viser bruken av midler på pelsdyr til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2009–2015:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET PELSDYR 2009–2015

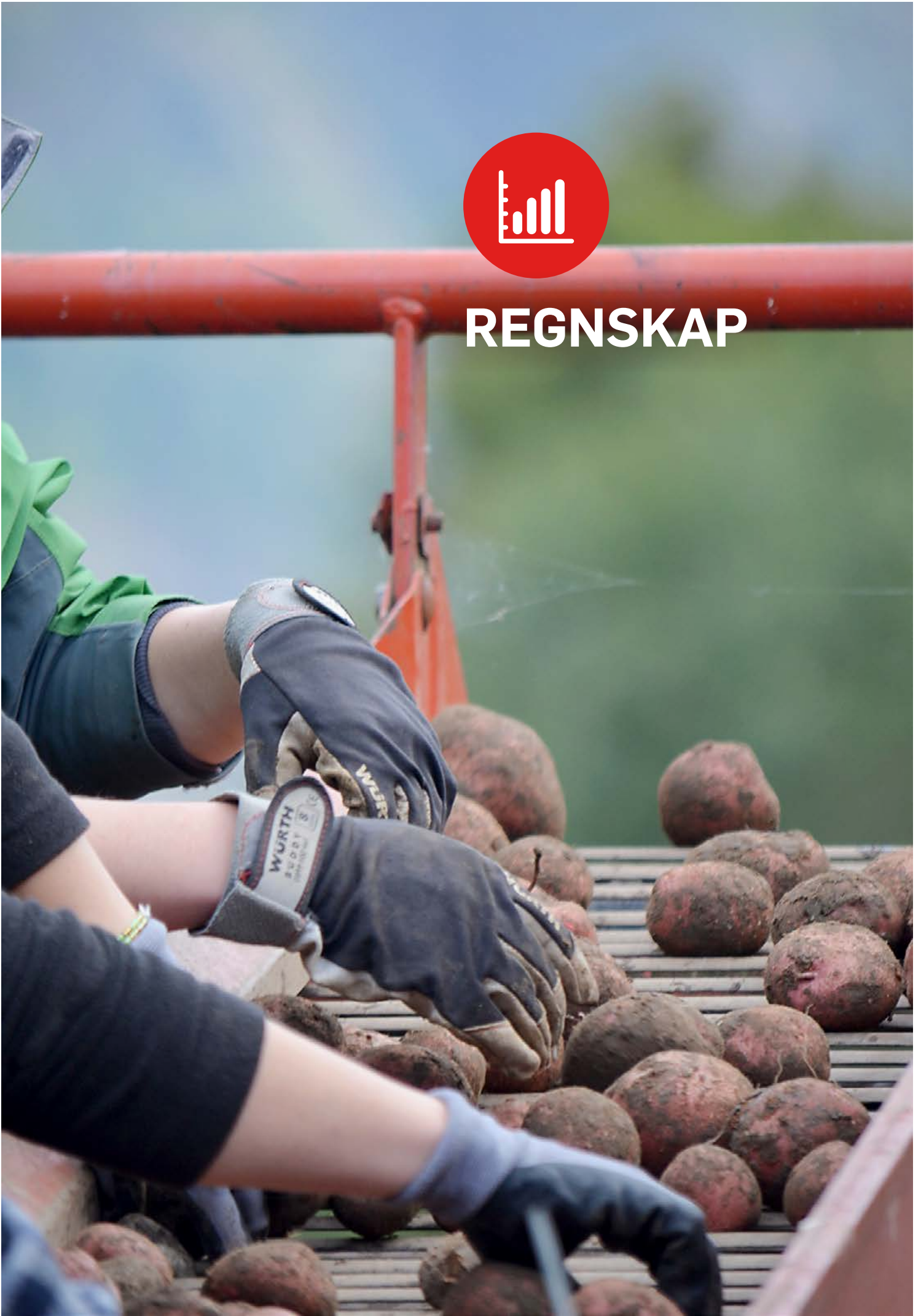
Mill. kroner

REGNSKAP

Resultatregnskap 2015

Mottatte omsetningsavgifter, overproduksjonsavgift og bevilgninger (i hele tusen kroner)	Spesifikasjon i noter	2015	2014
Mottatt omsetningsavgift	1	417 913	585 787
Mottatt overproduksjonsavgift	1	60 822	84 750
Sum inntekter	1	478 735	670 536
Avsetningstiltak og adm.kostnader markedsregulator	1	229 344	313 472
Faglige tiltak	1	95 160	97 412
Opplysningsarbeid	1	126 587	125 966
Opplysningsarbeid økologisk markedsføring	1	2 500	2 500
Opplysningsarbeid Nyt Norge	1	5 000	6 000
Sum bevilgninger	1	458 591	545 350
Disponible omsetningsavgiftsmidler		20 143	125 186
Administrasjons- og andre kostnader	2	22 275	21 715
Finansinntekter	1	7 696	9 125
Årsresultat	1	5 565	112 596

Balanse per 31.12.2015 i hele tusen

Eiendeler	Spesifikasjon i noter	2015	2014
Forskuttede midler	3	5 735	12 597
Driftskredittlån	4	81 700	18 500
Utestående fordringer	5	41 904	57 948
Bankinnskudd		410 922	453 670
Sum omløpsmidler		540 261	542 715
Sum eiendeler		540 261	542 715

Gjeld og fondskapital	Spesifikasjon i noter	2015	2014
Fondskapital	1	538 835	533 572
Kortsiktig gjeld		0	0
Leverandørgjeld		0	0
Bevilgede, ikke utbetalte midler	6	626	8 762
Annen kortsiktig gjeld	7	800	380
Sum kortsiktig gjeld		1 426	9 142
Sum gjeld og fondskapital		540 261	542 715

Oslø, 31.12.2015
9. mai 2016

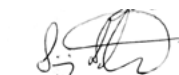

BJØRG TØRRESDAL

VIBEKE ANDERSEN

KRISTIN IANSSEN

ANN MERETE FURUBERG

TROND REIERSTAD

SVEINUNG SVEBESTAD

SIGRID HELLAND

JAN-EGIL PEDERSEN

ANNE JØDAHL SKUTERUD

KRISTIN TARALDSRUD HOFF

BJØRN-OLE JUUL-HANSEN

JØRN ROLFSEN
adm. direktør

NINA STRØMNES RODEM
seksjonssjef

Noter til regnskap for omsetningsavgiftene (tall i hele tusen kroner)

Årsregnskapet omfatter innkreving av avgifter etter Omsetningsloven samt anvendelse og forvaltning av disse avgiftene.

Prinsipper

Avgiftene resultatføres etter hvert som de faktureres produsenter, omsetningsleddene og det offentlige. Opptjente, men ikke innbetalte avgifter per 31.12. vil da være tatt med i regnskapet. Avgiftene som inndrives gjennom Landbruksdirektoratet er bare periodisert i forhold til hva Landbruksdirektoratet per 31. desember har fått innbetalt i avgifter. Dette er i samsvar med uttalelse fra Riksrevisjonen og medfører at det regnskapsmessig vil kunne være noe avgiftsetterslep.

Bevilgningene resultatføres etter hvert som de er behandlet i Omsetningsrådets organer. Vedtak som er gjort i 2016 og som gjelder utgiftsmessige forhold for 2015 er også resultatført. Dette innebærer at det i balansen fremkommer en post for bevilgede ikke utbetalte midler. Tilsvarende kan enkelte organisasjoner ha mottatt forskudd på avgiftsmidler.

Administrative kostnader fordeles på fondskapitalen til den enkelte sektor iht. vedtak i Omsetningsrådet 31.12.2015. Direkte henførbare kostnader fordeles direkte. Renteinntekter beregnes og fordeles til fondskapitalen med utgangspunkt i hva som til enhver tid er innestående midler. Det er etablert separate bankkonti per sektor.

Note 1 fondskapital for omsetningsavgiftene per 31.12.14 og årets endring

Sektor	Fondskapital 01.01.15	Mottatte oms. avgifter	Bevilgninger	Rente- inntekter	Administrasjon og andre kostnader ⁵⁾	Andre endringer i fondskapital	Endring i fondskapital	Fondskapital 31.12.15
Kjøtt	248 652	179 927 ¹⁾	149 786	4 482	2 865		31 758	280 410
Egg	34 576	64 076 ²⁾	57 668	634	2 788		4 255	38 831
Fjorfekjøtt	21 604	21 234 ³⁾	25 575	250	845	303 ⁶⁾	-5 240	16 364
Melk	190 126	147 079 ⁴⁾	172 876	1 788	13 238		-37 248	152 878
Pelsdyrskinn	4 282	4 367	3 450	64	364		617	4 899
Hagebruk	12 347	24 400	31 835	79	846		-8 201	4 146
Korn	21 986	37 652	17 402	399	1 329		19 321	41 307
Sum	533 572	478 735	458 591	7 696	22 275	303	5 262	538 835

1) Inklusiv standardisert erstatning 0,473 mill. kroner

2) Inkl. standardisert erstatning 1,078 mill. kroner og inntekst på tidligere fordringer 1 000 kroner

3) Inkl. tilbakebetaling av standardisert erstatning 0,585 mill. kroner

4) Inkl. overproduksjonsavgift på 60,822 mill. kroner

5) Inkl. tap på fordringer på 0,044 mill. kroner

6) Korrigering av fordring som ikke skulle vært overført til klient fjorfekjøtt, da regnskapet fra og med 2015 ble splittet i separate klienter

Note 2 Administrasjons- og andre kostnader

	2015	2014
Sekretariatskostnader	11 083	10 782
Driftskostnader	1 092	1 192
Kostn. knyttet til forvaltning av tilskudd reduserte slaktevekter	0	24
Administrasjon kvoteordningen for melk	10 056	9 717
Tap på fordringer ¹⁾	44	
Sum administrasjonskostnader	22 275	21 715

1) I 2014 ble posten tap på fordringer ført som fradrag på inntektene med 292 000 kroner.

Note 3 Forskutterte midler

	2015	2014
Tine SA	3 628	11 707
Nortura SA Kjøtt	13	0
Nortura SA Fjørfe	705	133
Nortura SA egg	502	0
Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG)	1	0
Grøntproducentenes Samarbeidsråd (GPS)	152	156
Norske Felleskjøp SA	734	600
Sum	5 735	12 597

Note 4 Driftskredittlån

	2015	2014
Nortura SA Kjøtt per 31.12.2015	81 700	18 500
Sum	81 700	18 500

Note 5 Utestående fordringer fordelt per sektor

	2015	2014
Utestående kjøtt ¹⁾	-7 952	3 887
Utestående fjørfe	178	1 385
Utestående egg ¹⁾	-14 971	10 714
Utestående melk	63 787	41 647
Utestående pels	390	70
Utestående hagebruk	178	0
Utestående korn	280	0
Periodisering	0	95
Mellomværende Landbruksdirektoratet	0	0
Annet	12	149
Sum	41 904	57 948

1) Innebærer at Omsetningsrådet skylder penger på disse to sektorene

Note 6 Bevilgede, ikke utbetalte midler

	2015	2014
Matmerk	625	625
Nortura SA kjøtt	0	4 158
Nortura SA egg	0	3 978
Q-meieriene	1	1
Sum	626	8 762

Note 7 Annen kortsiktig gjeld

	2015	2014
Forskningsavgift og matproduksjonsavgift	800	380
Leverandørgjeld	0	0
Sum	800	380

Note 8 Kontantstrømanalyse

	2015	2014
Resultat av virksomheten	5 565	112 596
Midlene anvendt til:		
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv.	-7 716	-35 046
Endringer av andre utestående fordringer	-303	
Endring av utestående driftskreditt	-63 200	124 500
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv.	16 044	-28 585
Endringer forskutterte midler til organisasjonene	6 862	16 596
Endringer av likvider gjennom året	-42 748	190 061
Likvider 1.1.2015	453 670	263 609
Likvider 31.12.2015	410 922	453 670

Kontantstrømanalysen er satt opp etter enkleste metode, og viser med utgangspunkt i resultatet hvordan midler er anvendt gjennom året. Oppstillingen for 2015 viser et resultatmessig moderat overskudd sammenlignet med 2014, men med god likviditet.

Note 9 Forpliktelse knyttet til reguleringsanlegg

Omsetningsrådet forvalter oppfølging av tidligere bevilgninger til reguleringsanlegg for Landbruks- og matdepartementet (LMD). Eventuelle tilbakebetalte beløp tilfaller statskassen. Det var ingen krav om tilbakebetalinger i 2015.

Resultatregnskap reguleringsanlegg 2015

	2015	2014
Renteinntekt ¹⁾	1	1
Sum inntekter	1	1
Bank og kortgebyrer ²⁾	1	1
Sum utgifter	1	1
Årsresultat	0	0

1) Inntektene i 2015 utgjorde kr 868,63 og i 2014 kr 1 219,70.

2) Bank og kortgebyrene utgjorde i 2014 og 2015 kr 720,00.

Balanse per 31.12.2015 i hele tusen kroner

Eiendeler	2015	2014
Bankinnskudd	62	62
Sum omløpsmidler	62	62
Sum eiendeler	62	62

Gjeld og fondskapital	2015	2014
Fondskapital	31	30
Mellomværende LMD	31	31
Sum kortsiktig gjeld	31	31

Sum gjeld og fondskapital	62	61
----------------------------------	-----------	-----------

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Til Landbruks- og matdepartementet

Medlemmer av
Den norske Revisorforening
Revisor-/foretaksnr.: 962 990 746
Besøksadr.: Fekjan 15 – Nesbru
Postadr.: Postboks 174, N-1378 Nesbru

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Omsetningsrådet, som viser et overskudd på kr 5 565 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Omsetningsrådets styre og Landbruksdirektoratets ansvar for årsregnskapet

Omsetningsrådets styre og Landbruksdirektoratet er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, herunder også tilpasset statlige bestemmelser, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for Omsetningsrådets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av Omsetningsrådets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Omsetningsrådet per 31. desember 2015 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, herunder statlige bestemmelser redegjort for i prinsippnoten.

Tlf kontor: +47 66 84 88 40
Telefax: +47 66 98 14 60

An association of
independent accounting &
financial advisory businesses

Bankgiro: 6219.05.90432
E-mail: scoas@stiansen.no
www.stiansen.no

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Side 2
Revisors beretning til
Landbruks- og matdepartementet

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av Omsetningsrådets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Nesbru, den 09. mai 2016

Stiansen & Co AS

Pål Stiansen

Statsautorisert revisor

Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen

Omsetningsrådet

Generelt

Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (Omsetningsloven)
Forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer
Forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk
Forskrift 1996-12-20 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
Retningslinjer om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg, fastsatt 22.10.2008
Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt 22.10.2008
Forskrift 1999-05-07 nr. 435 Delegering av myndighet til Landbruksdepartementet etter lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5 og § 5a.

Melk

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, fastsatt 1.12.2009
Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren (udatert)
Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten, fastsatt 5.12.2003
Kravspesifikasjon for smør og fløte, fastsatt 13.5.1997

Kjøtt

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt 31.3.2011
Retningslinjer om informasjonsflyt i kjøttsektoren, fastsatt 31.3.2011

Egg og fjørfe

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt 29.3.2012
Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren, fastsatt 21.6.2013

Epler, matpoteter og honning

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt 23.6.2009

Korn

Retningslinjer for markedsregulering av korn, fastsatt 23.6.2009

Tilgrensende regelverk med betydning for markedsreguleringen

Forskrift 2005-12-22 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)
Forskrift 2008-10-10 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer
Forskrift 2007-06-29 nr. 832 om prisutjevningsordningen for melk
Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk
Lov 2004-01-16 nr. 05 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
Forskrift 2004-04-01 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen

LANDBRUKSDIREKTORATET

OSLO /
Postboks 8140 Dep
0033 Oslo
Stortingsgt. 28
0161 Oslo
Telefon: 24 13 10 00
Telefaks: 24 13 10 05

ALTA /
Postboks 1104
9504 Alta
Løkkeveien 111
9510 Alta
Telefon: 78 45 70 20
Telefaks: 78 45 70 49

www.landbruksdirektoratet.no

Forsidefoto: Grethe Ringdal/Animalia
S. 5: Grethe Ringdal/Animalia
S. 6: Grethe Ringdal/Animalia
S. 10: Grethe Ringdal/Animalia
s. 14: Grethe Ringdal/Animalia
s. 19: Grethe Ringdal/Animalia
s. 26: Landbruksdirektoratet
s. 31: Bondevennen
s. 36: Siri Juell Rasmussen, Nationen
s. 39: Norges Pelsdyrslag
s. 41: Bondevennen

Design: Itera Gazette

